

Leto XIII.

V Ljubljani 1. junija 1944.

Štev. 15-16.

BEATI MORTUI

Ob sklepu letnika se »Naša Zvezda« s spoštovanjem spominja vseh svojih znanih in nezanih prijateljev med dijaki, akademiki in bogoslovci, vzgojitelji in duhovniki, ki jim je ob divjanju komunistične revolucije preko naše zemlje življenje dogorelo kot nedolžna žrtev. Nikoli pozabljen in vedno živ spomenik jim moremo postaviti le z zvestim oznanjevanjem in iskrenim uresničevanjem tistih idealov, za katere so oni tako velikodušno darovali svoja mlada življenja. In to hočemo tako sotrudniki kot bralci!

Prav radi pa bi se zlasti vseh dijakov spomnili tudi imenoma, s sliko in kratkim spominkom. A nimamo ne prostora ne sredstev in zlasti ne o vseh povsem zanesljivih podatkov. Ker pa je »Naša Zvezda« še posebej kongregacijsko glasilo, se imenoma vendarle spominjamo vsaj kongreganistov: srednješolcev s skromnimi nekrologi, ker je Zvezda predvsem njihov list, članov akademskih kongregacij in kongregacije bogoslovcev in duhovnikov pa s kratko omembo, ker so bili vsaj kot dijaki naročniki ali celo sotrudniki »Naše Zvezde«. Opustiti pa smo morali seznam starešin, ki so bili v dijaških letih člani DK. Seveda je skoraj gotovo, da tudi v tem majhnem skupnem spominku ni vseh kongreganistov — in tudi ni vsak na mestu, ki mu gre — saj iz nekaterih kongregacij sploh nismo mogli dobiti poročil, ker sploh ne morejo delovati, od drugod pa so poročila nepopolna. Namenoma ni pozabljen nobeden — vsem veljaj naš spomin! — kar pa jih je zaznamovanih, naj nam svetijo s svojim zgledom ter nam kažejo na Marijino kongregacijo kot tiho šolo zdravega duhovnega oblikovanja.

Njihovo žrtev pa skupaj z njimi darujmo Bogu v spravo ter vsem zabredlim vrstnikom in rojakom v spreobrnjenje; kajti samo tako bo rodovitna in blagoslovljena. Kakor želimo njim, da jim sveti večna luč in da uživajo večni mir, tako ob njih spominu prosimo, naj se nam vsem ob njihovi žrtvi vžge luč spoznanja, spreobrnjenja in nove ljubezni ter s tem tudi doba resničnega miru!

Kongregacije se spominjajo svojih rajnih

DKM v Marijanišču

GROZDE ALOJZIJ

V prvi marijaniški učilnici sta v šolskem letu 1942./43. pri predzadnjem pultu sedela skupaj dva osmošolca, zelo različna po sposobnosti in precej tudi po značaju, oba pa iskrena Marijina častilca in velika ljubitelja Kristusa Kralja; zato seveda oba vzorna kongreganista in delavna člana KA.

Prvi je bil klasik Grozde Alojzij — prednik naše kongregacije. Bil nam je resnično prednik v vsem in postal nam je tudi prednik — v smrti. Kakor vsa poročila vedno bolj potrjujejo, je zares

ROT DANIJEL

kot mučenec daroval svoje življenje na novega leta dan 1943 na Mirni, ko je šel na božični obisk k svoji dragi materi v škocijansko župnijo. O njem smo v Zvezdi poročali že lani, pripravljala pa se daljši opis njegovega svetniškega življenja.

Drugi je bil reallec Rot Danijel. Ostal je do konca leta pri svojem pultu, napravil maturo, v jeseni pa dozorel tudi za božjo žetev ter se zopet pridružil Grozdetu.

Rodil se je naš Danijel 27. maja 1921 v Mariboru. Tam je tudi obiskoval gimnazijo, le zadnje razrede je nadaljeval v Ljubljani. Že zgodaj je v njem na tihem vzklila misel na duhovniški poklic in dozorela v živo željo, da bi šel v misijone. Zato je razumljivo, da je z veliko ljubeznijo vodil misijonski odsek kongregacije. Tu je bil res doma, pa še kako!

Kako in kje je osebno dozoreval, naj pove tale odlomek iz pisma, ki ga je kot osmošolec pisal svoji materi — trpink: »Do sedaj sem še vedno v zavodu, kjer mi je čisto dobro, zlasti še, ker grem vsak dan k sv. maši in k sv. obhajilu, kjer dobim moči za duševne borbe... Kadar me kaj teži, se vedno zatečem v našo kapelo, kjer dobim krepčila...«

Po maturi je čez nekaj dni pograbil svoje citre — kako nam je v Marijanišču dolčas po njih in po njegovi zdravi šaljivosti, s katero je kljub svojim velikim težavam (posebno matematika mu jih je delala) prinašal toliko sonca med nas! — in odšel na Dolenjsko, v Nemško vas pri Ribnici, da si na kmetih malo popravi živce, preden odide v Zagreb k jezuitom, kamor je bil že sprejet v noviciat. Večina tovarišev ni tega sklepa niti slutila. A božja previdnost je dopustila, da je postal žrtev brezbožnega orožja tudi on, ki ni nikdar prijel za orožje. Zatekel se je namreč pred komunisti na Turjak. Kot ujetnik je bil pozneje ustreljen. Naj zdaj v nebesih prosi Marijo, da Bog med nami, ki smo še ostali, obudi novih duhovniških in misijonskih poklicev!

Poleg Grozdeta in Rota smo morali v članskem imeniku naše kongregacije napraviti mrliški križ še dvema abiturientoma: Beleju Francu, ki je bil ustreljen v Mozlju, in Klopčiču Janezu, ki je bil kot ranjenec pobit na Turjaku. Prvi je maturiral že l. 1942., drugi pa skupaj z Rotom, a je že kot abiturient prestopil v akademsko kongregacijo pri jezuitih. Kot člani te kongregacije so padli tudi sledeči nekdanji člani DMK v Marijanišču: Cimerman Stanko, Kadunc Franc, Perne Anton, Strupi Janez in Zakrajšek Jože; kot član bogoslovske kongregacije pa Oražem Rafael. R. i. p.

DMK v Zavodu sv. Stanislava (Baragovo)

O, če bi še imeli imenik vseh članov obeh naših kongregacij, nekdanjih gojencev Zavoda sv. Stanislava, kolikim bi morali začrtati znamenje križa — znamenje, da že v Bogu počivajo! Mnogi od njih so bili kot akademiki, bogoslovci in duhovniki že člani svojih kongregacij, zato jih bodo te zaznamovale s palmo mučeništva. Kot aktivna člana naše kongregacije pa sta kot žrtev komunističnega divjanja padla Klemenčič Martin in Nečemar France. Tema dvema veljaj kratek spominček:

KLEMENČIČ MARTIN

Klemenčič Martin je bil mehko zasanjana belokranjska duša. Ljubil je pesem, smeh in družbo, v dnu svojih misli je pa tiho iskal svojo življenjsko pot. Zajet s tistega nesrečnega vlaka pri Verdu, je ob uri preizkušnje junaško izbral pot, ki mu je kmalu končala načrte in iskanje dvajsetletnega življenja. — Rodil se je 20. sept. 1921 v Gor. Suhorju v Beli Krajini, gimnazijo je obiskoval v Št. Vidu in Ljubljani, ubit pa je bil v začetku julija 1942 nekje v notranjskih gozdovih. Upajmo,

NEČEMAR FRANC

da zdaj zvesto ministrira svojemu prav tako rajnemu župniku Janezu Raztresenu.

Nečemar Franc pa je bil pravi Dolenjec. Rodil se je 16. sept. 1922 v Brodu pri Krškem kot sin kmečkih staršev. Kot gojenec zavoda je bil znan po svojem prikupno domačem in blagem značaju, enako priljubljen pri tovariših kot pri predstojnikih. Bil je delaven član zavodskega odseka KA, nazadnje njegov blagajnik. V kongregaciji je bil kot sedmošolec izvoljen za prefekta za prihodnje leto. A preden se je z mladostnim idealizmom mogel lotiti zaupane mu službe, je v velikih počitnicah pred osmo šolo padel pri Sv. Križu pri Kostanjevici. Pa nam je tudi tako postal — vzoren in vpliven prednik. Naj mu Bog poplača njegovo žrtev!

DMK na Rakovniku

Naša kongregacija se je letos tako skrčila, da bi jo skoraj preimenovali v »Marijin vrtec«, kajti v njej je ostal skoraj sam drobšč — sami nižješolci. Starejši člani se sicer niso za stalno ločili od naše kongregacijske družine, le tam so za delo prišli, kjer je sila največja. Kadar kateri more, se rad oglasi na Rakovniku. Nekaterih pa ni več — odšli so za vedno od nas. Poleg Breznika Alojzija in Šegule Jožefa, ki sta bila že prestopila prvi v bogoslovsko, drugi v akademsko kongregacijo pri jezuitih, pogrešamo zlasti obiskov našega brata Lojzeta Romiha.

Romih Lojze je bil sin štajerske zemlje. 8. aprila 1925 se je rodil v vasi Miroče, občina Planina pri Sevnici. Bog mu je dal dobre starše, ki so znali svojo vero presaditi tudi v srca svojih otrok. Njegov oče je bil več let župan na Planini. L. 1941 so vso družino preselili v Srbijo. Od tam je prišel Lojze na Rakovnik, da bi nadaljeval svoj študij na gimnaziji. Čeprav je bil daleč od svojih dragih in ga je življenje sploh težko preizkušalo, je bil vendar vedno vnet za pozitivno delo.

V MK je bil Lojze sprejet že l. 1940 v Mariboru na klasični gimnaziji, kjer je do vojne dovršil štiri razrede. Ob vstopu v zavod na Rakovniku je takoj prosil za sprejem v MK. V njej je pokazal izredno delavnost. — Ko je pri sestankih govoril o nalogah, ki nas čakajo v obnovljeni domovini, mu je obraz kar žarel. Bil je vedno gibav, vsega dobrega; širil je zadovoljnost in veselje med tovariši.

Ko se je v zavodu ustanavljala KA, je bil Romih Lojze tisti, ki je z največjo vnemo prišel za delo. Postal je njen prvi voj. Sam se je poleg tovarišev notranje oblikoval in jim bil v vsem svetel vzor. Ko pa so se jeseni preteklega leta osnovali domobranski oddelki, je bil Lojze zopet med prvimi, ki so se prostovoljno javili vanje. Sredi decembra je odšel na vaje in nato na postojanko v Grosuplje. Tu je bil 27. januarja ranjen v glavo. Nihče ni mislil, da bi bilo kaj nevarnega, niti sam ne. Ko pa je stvar postajala resnejša in je šel v bolnišnico, je bilo že prepozno: 7. marca je njegova čista duša pohitela v naročje Brezmadežne, njegovo telo pa počiva v krogu junakov na Orlovem vrhu.

ROMIH LOJZE

DMK v Slomškovem zavodu

MAKOVEC FRANC

Daj, Franci, skrbi sedaj, da tudi mi, Tvoji preostali bratje, zorimo po božjih načrtih v zlahten sad!

DMK na III. m. r. gimn. za Bežigradom

OBLAK STANKO

razpuščen in tedaj je Stanko odšel na svoj dom k Sv. Gregorju. Tu se je pridružil vaškim fantom, ki so ogroženi od vseh strani branili domačo vas in imetje pred komunističnimi roparji. 8. septembra se je z njimi umaknil na Turjak, od tam pa na Vel. Osolnik, kjer je bil ujet. Z ostalimi fanti so ga postavili pred puške. Izčrpan od naporov in slabosti se je Stanko med streljanjem zgrudil. Morilci so mu še pri- zanesli in ga odvlekli s seboj, a kasneje, ko je hotel od njih pobegniti, so ga obstre- lili in nato z bajoneti prebodli. To je bilo 24. nov. 1945.

JELINČIČ ERNEST

se Tebe, dragi Franci, še vedno spominja. Ko si poleti 1945 odhajal na počitnice, hrepeneč po tihem domačem življenju v romantični dolini Krke okoli Žužemberka, ni nihče mislil, da se ne boš več vrnil. Pa vendar se je zgodilo! Kot junaški borec, zares fant nad fanti, si kot dozorel sad padel lansko jesen nekje pri Višnji gori. In zdaj mirno počivaš, tako mirno in tiho, kot si živel med nami, ves predan skritemu delu in vestnosti v prav malih stvareh. Prav ta zvestoba do kraja, zvestoba v malem, je bila zate tako značilna. Tudi v kongregaciji si bil tako skrben in natančen. A to Ti ni jemalo borbenosti, kadar je bilo treba pred tovariši, pa četudi vpričo vsega razreda, pokazati pogubnost komunističnih slepil in prevar. Moč za to si zajemal ob viru vse moči — v vsakdanjem obhajilu in otroški pobožnosti do Marije. Tako si mogel dozoreti za nedoumljivo božjo žetev že kot nastopni šestošolec. Gospod Te je vzljubil in Te zgo- daj utrgal.

Dolga doba je osem let, dolga posebno za študenta z dežele, ki ob slabi luči v mrzlih zimskih večerih pre- zeba ob knjigah v kaki podstrešni sobici. Dolga so leta zanj in za starše, ki ga s težavo vzdržujejo. Naš pokojni Stanko Oblak je bil tak študent. Toda kljub temu je bil vsa leta prav dober dijak, plemenitega srca, vedno vever in prav dolensko šegav, da smo si ga vedno želeli v svoji družbi.

Kako radi smo ga zlasti v slovenskih urah poslušali recitirati naše pesnike in pisatelje. Vedno z vsemi pri- jazen ni imel v razredu nobenega, ki bi ga mogel so- vražiti. Kot kmečki sin je bil že od doma iskreno veren, pošten katoliški dijak; svežih moči in smernic za to je prejemal v kongregaciji Marije Srednice vseh milosti na III. drž. gimnaziji za Bežigradom, katere član je bil od njene ustanovitve.

Se nekaj mesecev je manjkalo do mature, ko je bil njegov razred zaradi neumnosti komunističnih dijakov razpuščen in tedaj je Stanko odšel na svoj dom k Sv. Gregorju. Tu se je pridružil vaškim fantom, ki so ogroženi od vseh strani branili domačo vas in imetje pred komunističnimi roparji. 8. septembra se je z njimi umaknil na Turjak, od tam pa na Vel. Osolnik, kjer je bil ujet. Z ostalimi fanti so ga postavili pred puške. Izčrpan od naporov in slabosti se je Stanko med streljanjem zgrudil. Morilci so mu še pri- zanesli in ga odvlekli s seboj, a kasneje, ko je hotel od njih pobegniti, so ga obstre- lili in nato z bajoneti prebodli. To je bilo 24. nov. 1945. Nekaj dni nato so ga pokopali pri Sv. Gregorju, kjer se je pred 21 leti rodil. Tako je naš brat Stanko z Marijino pomočjo pred večnim Sodnikom maturo bolje dovršil, ka- kor bi jo mogel kdaj koli na gimnaziji.

Poleg brata Stankota pa pogrešamo v naši kongre- gaciji še Jelinčiča Ernesta. Zares pogrešamo, ker niti ne vemo natančno, kaj se je zgodilo z njim. Iztrgan iz domače in kongregacijske družine se je vozil v tistem nesrečnem vlaku, ki so ga komunistični »osvoboditelji« napadli pri Verdu junija 1942. Tedaj je bil ranjen v ko- leno in nato je izginila za njim vsaka zanesljiva sled.

Bil je komaj v peti šoli, torej slehernemu popol- noma nenevaren, pa je moral po načelu »žrtve so po- trebne« v internacijo. Na poti tja pa je dozorel za božje žitnice, ko je ravno prvo žito zorelo po naši zemlji in je tudi sam obetal postati poln klas. Po božjem sklepu pa je padel v zemljo — kot seme za novo rast.

Dijaški odsek fantovske kongregacije pri Devici Mariji v Polju

RÖSSMAN JOŽE

Naša dva, Jože Rössman, stud. phil., in Simoneti Riko, abiturient klas. gimnazije, sta tudi mrtva. Vzeli so nam ju oni strašni septembrski dogodki lanskega leta.

Kakor ogenj je bila njuna mladost, ljubezen do naroda in Boga jima je žarela iz plemenitih duš in v tej ljubezni sta se použila. Oba sta bila zvesta kongreganista do zadnjega diha.

Ti, Jože, si se zrušil kot hrast sredi boja. Bolje, da padem, kakor da me ujamejo! In res Te je roj krogel podrl. Počivaj v miru, junaški fant!

SIMONET RIKO

Ti, Riko, dragi bratec — »Dušica« smo Ti rekli — pa si se hotel rešiti na nesrečni Turjaški grad. A tam si doživel najprej vso grozo bojev, nato ujetništvo, končno pa za svobodo svojega prijatelja, ki je srečno pobegnil, prerano smrt.

Jože in Riko, junaka naša, sprejmita naš pozdrav in — odgovorita, kot se odgovarja od Vas!

DMK v Novem mestu

TURK MIHA

JURAK TONE

PENCA JOŽE

Že trije iz naše kongregacije. O Bog, ali boš zahteval še novih žrtev od nas? Pokorno se uklanjamo Tvoji sveti volji, a prosimo tudi, naj žrtev teh naših bratov zadostuje, saj veš, da smo dali najboljše iz svoje srede.

Prvi je padel naš Miha, prav po tisti pesmi o svetih treh kraljih: »Miha gre narnaprej...« Na praznik Marije Srednice vseh milosti 31. maja 1942 so ga podrle komunistične krogle — doma na Vel. Škrjančem, prav blizu vaše Marijine kapelice. O kako je bilo nekdanj pri tej Viščevi (tako se pravi po domače pri Turkovih) kapelici lepo ob majniških večerih. Vaščani, zlasti otroci, med katerimi tudi malega študenta Miha ni manjkalo, so kar sami imeli domače šmarnice, čeprav so v svojo šmihelsko cerkev radi hodili. In tu si je Marija utrgala za majniško slovo najlepšo šmarnico, našega Miha. Gotovo je bila tudi njemu prav ta hip srednica največje milosti. Saj ji je bil že od prvih razredov gimnazije najboljši otrok v naši dijaški kongregaciji. Čeprav dobre pol ure zunaj mesta, je vedno redno prihajal k vsem kongregacijskim sestankom. Prav posebno se je pa žrtvoval verski obnovi v domači šmihelski župniji. Prav zaradi tega pa je moral pasti prvi.

Kot drugega smo pa izgubili našega Tončka: vzela nam ga je »svoboda« lanske jeseni. Luč sveta je bil zagledal 1. maja 1927 v Vel. Laščah. Že dveleten pa se je s starši preselil v Novo mesto in od takrat naprej živel v tej lepi dolenski metropoli. Po dovršeni ljudski šoli je stopil na gimnazijo, kjer se je ves čas živo zavedal, da je poleg solidnega študija njegova prva in največja naloga, da izoblikuje svoj značaj po večnem Kristusovem nauku ter nato sveti kot luč drugim, ki se še potapljajo v zmotah modernega poganstva. Zato je kmalu vstopil v DK in KA. Tu je dozorel v takega slovenskega dijaka, kot jih zahteva naš čas in naša sveta borba.

Vsem, ki smo ga poznali, se nam ob spominu nanj orose oči, v dušah pa nam jekleno vedno močnejša volja za zmago tistih idealov, za katere je tudi naš Tonček dal svojo srčno kri.

Letošnji maj pa smo izgubili še tretjega, ki je padel kot vojak-domobranec. To je bil sedmošolec Jože Penca. Kot sin jetniškega paznika se je rodil v Novem mestu 18. februarja 1924. Že doma je bil deležen dobre verske vzgoje, zato je bil ves sprejemljiv za nadaljnjo setev, ki so jo v njegovo dušo sejali njegovi dušni pastirji in vzgojitelji. Z leti je rasla v njem tudi vera v Boga in božje kraljestvo. Zlasti zadnja leta je kar dnevno hodil k maši in se pogosto krepčal s Kruhom močnih. Svoje mladostne tegobe in borbe je pa še posebej zaupal Mariji. V kongregaciji ji je bil zvest otrok. Nekaj časa je bil tudi vnet član KA. Ko se je organizirala domobranska vojska, je takoj pristopil. Tudi kot vojak je bil svojim načelom do kraja zvest. Zato si ga je Kraljica miru izvolila kot prvi pomladni cvet za letošnje šmarnice.

Miha, Tone, Jože, bratje naši, kot sveti kralji trije, ki ste večnemu Kralju darovali zlato svoje mladosti, kadilo svojih življenjskih načrtov in miro svojega telesnega življenja, prosite, naj nam on ostane Kralj, njegova mati Kraljica, njegov rednik pa naš zvesti varuh!

AMK »Regina apostolorum« pri sv. Joželu

1. Zupec Franc, cand. iur., sprejet v AMK »Regina apost.«. U. 16. marca 1942 v Ljubljani.
2. Rojic Viktor, abs. iur., prestopil v AMK iz DMK pri sv. Jožefu. U. 26. maja 1942 v Ljubljani.
3. Hauptman Tone, stud. phil., prestopil v AMK iz DMK v Slomškovem domu. U. 21. febr. 1943 v Biču pri Radohovi vasi.
4. Casar Franc, dipl. iur., sprejet v AMK. U. 12. sept. 1943 v Škofljici.
5. Strupi Janez, cand. iur., prestopil v AMK iz DMK v Marijanišču. U. 15. sept. 1943 na Golem.
6. Pipan Tone, stud. iur., prestopil v AMK iz DMK v Kranju. U. 15. sept. 1943 na Golem.
7. Kadunc Franc, stud. techn., prestopil v AMK iz DMK v Marijanišču. U. 19. sept. 1943 na Turjaku.
8. Klopčič Janez, abit., prestopil v AMK iz DMK v Marijanišču. U. 19. sept. 1943 na Turjaku.
9. Šegula Jože, cand. iur., prestopil v AMK iz DMK na Rakovniku. U. 16. sept. 1943 na Pijavi gorici.
10. Perne Tone, dipl. iur., prestopil v AMK iz DMK v Kranju in Marijanišču. U. 20. sept. 1943 v Velikih Laščah.
11. Rožanec Beno, stud. med., sprejet v AMK. U. 21. sept. 1943 v Vel. Laščah.
12. Jereb Jernej, dipl. iur., sprejet v AMK. U. 15. okt. 1943 v Ribnici.
13. Zakrajšek Jože, stud. techn., prestopil v AMK iz DMK v Marijanišču. U. 15. okt. 1943 v Ribnici.
14. Cimerman Stane, cand. med., prestopil v AMK iz DMK v Marijanišču. U. 15. okt. v Ribnici.
15. Zajc Tone, stud. phil., sprejet v AMK. U. 15. okt. 1943 v Ribnici.
16. Arko Ludvik, dr. iur., sprejet v AMK. U. 21. oktobra v Birčni vasi pri Novem mestu.
17. Tepež Anton, ing. chem., prestopil v AMK iz DMK pri sv. Jožefu. U. 29. dec. 1943 v Dobu pri Domžalah.
18. Simčič Mirko, ing. chem., prestopil v AMK iz DMK v Mariboru. U. 6. febr. 1944 v Kobaridu.

AMK »Sedes Sapientiae«

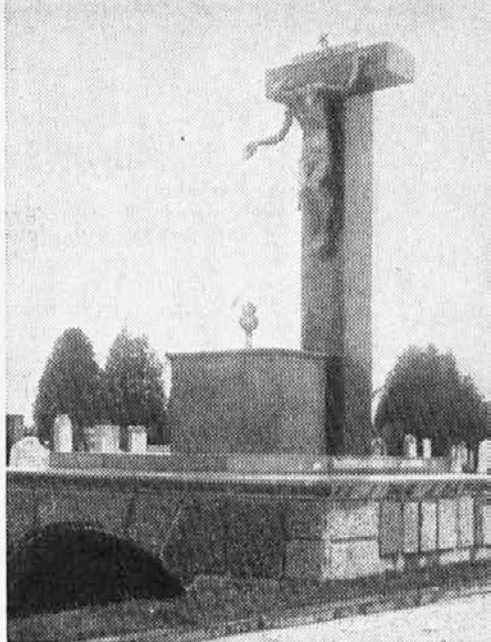
1. Capuder Danilo, v AMK »Sedež Modrosti« prestopil iz Stolne DMK, padel 3. dec. 1943. (Član Stolne DMK je bil, kakor smo ob zaključku številke zvedeli, tudi njegov brat, abit. Capuder Gabrijel, ki je bil »sojen« v Kočevju in ustrelen 12. okt. 1943 v Mozlju. Op. ur.)
2. Primc Svetozar. (Podatkov o njem nismo prejeli.)
3. Zabavnik Ivan, jurist, v AMK prestopil iz DMK v Slomškovem zavodu. V bojih s komunisti ranjen in umrl v Ljubljani 26. marca 1944.

„Živimo v velikih časih! Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo, velik, ker dela mučenike in nam daje velike može.“

„Morda bomo imeli še hujše čase. Morda bo hudobija še rastla. Tudi pri nas na Slovenskem je že začela s svojim groznim delom.“

„Držimo krstno obljubo! Ostanimo zvesti katoliški cerkvi, pa bomo odvrnili od slovenskega naroda bodoče strahote.“

(Iz preroške oporoke nadškofa Jegliča v Celju 29. junija 1937.)

MK duhovnikov in bogoslovcev v Ljubljani

1. Leiler Hubert, kurat na Golniku. Roj. 28. junija 1894 v Ribnici. Iz DMK v Marijanišču prestopil v kongregacijo duhovnikov in bogoslovcev 25. marca 1917. Umrl 21. marca 1942 v Ljubljani.

2. Ehrlich Lambert, univ. profesor. R. 18. septembra 1878 v Zabnici na Koroškem. V KDib prestopil 6. dec. 1924. U. 26. maja 1942 v Ljubljani pred Ljudskim domom v Strelški ulici, zadet od komunistične krogle.

3. Novak Henrik, kaplan v Hinjah. R. 6. aprila 1912 v Žužemberku. Sprejet v DMK v Novem mestu, prestopil v KDib 8. dec. 1935. U. 7. junija 1942.

4. Kofalt Jožef, kaplan v Leskovcu. R. 20. aprila 1909 na Krvavčjem vrhu. Sprejet v DMK v Novem mestu, prestopil v KDib 8. dec. 1929. U. 15. junija 1942.

5. Komljanec Janko, župnik v Prečni pri Novem mestu. R. 24. jun. 1892 na Bučki. Sprejet v DMK v Nov. mestu, prestopil v KDib 8. dec. 1915. U. 17. jun. 1942.

6. Nahtigal Franc, župnik v St. Rupertu na Dolenjskem. R. 11. marca 1900 na Vrhovem pri Žužemberku. Sprejet v DMK v Novem mestu, prestopil v KDib 8. dec. 1922. U. 18. junija 1942.

7. Cvar Franc, kaplan v St. Rupertu. R. 11. dec. 1911 v Lipovšici. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDib 8. dec. 1934. U. 18. junija 1942.

8. Kastelic Vinko, kaplan v St. Jerneju na Dol. R. 18. dec. 1914 v Klečetu (ž. Šmihel pri Žužemberku). Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDib 8. dec. 1935. U. 30. junija 1942.

9. Omahna Jakob, župnik v Dragatušu. R. 9. jul. 1884 na Sv. Gori. Sprejet v DMK v Alojzijevišču, prestopil v KDib 25. marca 1908. U. 7. julija 1942.

10. Zužek Karel, župnik pri Sv. Vidu nad Cerknico. R. 19. okt. 1892 v Velikih Laščah. Sprejet v KDib 25. marca 1914. U. 17. julija 1942.

11. Rastresen Janez, župnik na Suhorju. R. 27. marca v St. Joštu nad Vrhniko. Sprejet v KDib 7. marca 1917. U. 22. julija 1942.

12. Geoheli Jožef, župnik v Zaplani nad Vrhniko. R. 8. marca 1909 v Notranjih gorah pri Brezovici. Sprejet v KDib 7. marca 1931. U. 27. julija 1942.

13. Kramarič Franc, kaplan v Starem trgu. R. 1. maja 1908 v Radovici. Sprejet v DMK v Novem mestu, prestopil v KDib 8. dec. 1931. U. 3. sept. 1942.

14. Hočevar Anton, kaplan v Zagorju. R. 13. jan. 1915 v Spod. Blatu. Sprejet v KDib 25. marca 1935. U. 26. okt. 1942.

15. Kanduč Franc, župnik v Kropi. R. 9. apr. 1887 v Idriji. Sprejet v DMK v Alojzijevišču, prestopil v KDib 25. marca 1908. U. 26. dec. 1942 v Grahovem pri Cerknici.

16. Hočevar Janez, bogoslovec IV. letnika. R. 16. maja 1918 v St. Rupertu. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDib 8. dec. 1939. U. 1. jan. 1943, ko je šel na počitnice.

17. Hren Anton, župnik na Blokah. R. 20. jan. 1901 na Verdu pri Vrhnikih. Sprejet v KDib 7. marca 1942. U. 14. sept. 1943.

18. Breznik Alojzij, bogoslovec IV. let. R. 29. maja 1919 v Rafolčah pri Lukovici. Sprejet v DMK na Rakovniku, prestopil v KDİB 8. dec. 1940. U. 20. sept. 1945 na Turjaku.

19. Krmelj Matevž, bogoslovec III. let. R. 12. avg. 1922 v Stari Loki. Sprejet v DMK v Kranju, prestopil v KDİB 8. dec. 1941. U. 20. sept. 1945 na Turjaku.

20. Logar Jože, bogoslovec II. let. R. 3. marca 1912 v Vodica. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDİB 8. dec. 1934, nato prestopil v akad. kongr. pri jezuitih ter ponovno vstopil v KDİB 1945. U. 20. sept. 1945 na Turjaku.

21. Gabrejna Franc, župni upr. v Lozicah. R. 1. okt. 1897 v Uncu pri Rakeku. Sprejet v DMK pri oo. jezuitih, prestopil v KDİB 8. dec. 1916. U. v septembru 1945.

22. Malovrh Franc, kaplan v Moravčah. R. 21. aprila 1912 na Brdu pri Kranju. Sprejet v DMK v Kranju, prestopil v KDİB 8. dec. 1932. U. 12. okt. 1945 v Kočevju.

23. Sinkar Anton, kaplan v Mirni peči. R. 8. febr. 1916 v Selcah nad Škofjo Loko. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDİB 8. dec. 1935. U. 12. okt. 1945 v Kočevju.

24. Kek Franc, profesor v Novem mestu. R. 20. avg. 1895 v Prudofu pri Trebnjem. Sprejet v DMK v Novem mestu, prestopil v KDİB 8. dec. 1918. U. 21. okt. 1945 v Birčni vasi pri Novem mestu.

25. Turk Viktor, župnik v Begunjah pri Cerknici. R. 13. okt. 1891 v Podhosti, ž. Toplice. Sprejet v KDİB 19. marca 1912. U. 24. okt. 1945 v Grčaricah.

26. Platiša Janez, župnik iz Smlednika. R. 16. jan. 1890 pri Št. Ožbaltu nad Škofjo Loko. Sprejet v DMK v Alojzijevišču, prestopil v KDİB 8. dec. 1911. U. 28. okt. 1945 na Čatežu.

27. Vitigoj Viktor, doktorant. R. 23. marca 1915 v Dolenji vasi pri Čatežu. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDİB 8. dec. 1935. U. 28. okt. 1945 na Čatežu.

28. Pokoren Jožef, župni upr. na Preloki. R. 7. marca 1912 v Škofji Loki. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, prestopil v KDİB 8. dec. 1931. U. 16. nov. 1945.

29. Dr. Eržen Peter, profesor verouka v Kočevju. R. 29. jun. 1904 v Puštalu pri Škofji Loki. Sprejet v DMK v Zavodu sv. Stanislava, v KDİB prestopil 8. dec. 1924. Ranjen pri napadu na Kočevje in umrl 5. marca 1944 v Ljubljani.

30. Kern Franc, kaplan v Hinjah. R. 7. dec. 1917 v Velesovem. Sprejet v DMK v Kranju, prestopil v KDİB 8. dec. 1938. U. 8. aprila 1944.

31. Kremžar Marijan, kaplan v Trnovem v Ljubljani. R. 11. maja 1916 v Gradcu (Avstrija). Sprejet v DMK pri oo. jezuitih, prestopil v KDİB 8. dec. 1928. Pogrešan od meseca marca 1945.

32. Huth Srečko, katehet. R. 9. junija 1907 v Ljubljani. Sprejet v DMK v Kranju, prestopil v KDİB 8. dec. 1926. Pogrešan od meseca oktobra 1945.

33. Oražem Rafael, bogoslovec IV. let. R. 3. julija 1921 na Runarskem na Blokah. Sprejet v DMK v Marijanišču v Ljubljani, prestopil v KDİB 8. dec. 1940. Pogrešan od srede oktobra 1945.

To so tisti, ki so dan za dnem občevali z Bogom, mu darovali vsako jutro ljubljenega Sina in ga prosili za svoj narod; tisti, ki so delali za pravi mir in resnično srečo svojih bratov in sestra, ali pa so kot bogoslovci hrepneli po žrtveniku in želeli povsem za Jezusom hoditi, da bi mogli tako po njegovem zgledu najbolj koristiti ljudem.

Padli so, junaki božji! Iz njihovih kelihov je iztekla poslednja kaplja krvi. In njihova srca, Bog ve kje pokopana, še vedno kličejo k Bogu: »Prizanesi, Gospod, svojemu ljudstvu!« Njihov zgled, zgled pastirjev, ki so dali življenje za svoje ovce, nam kliče: »Za njimi.« Svetle luči v življenju so nam ostali svetle luči tudi sedaj!

Druge kongregacije

Nekatere dijaške kongregacije med svojimi sedanjimi člani nimajo žrtev. Hvala Bogu! Vse pa so morale pri tem in onem, ki je bil kot dijak najboljši kongreganist, zabeležiti prezgodnjo in nasilno smrt. Nekaj teh je navedenih med rajnimi člani AMK in KDİB, starejše pa bi morda našli v raznih stanovskih in starešinskih kongregacijah ali pa drugih kat. organizacijah.

Tudi tme neimenovanim kongregacijski pozdrav in spomin!

Iz nekaterih kongregacij pa nismo dobili pravočasno zadostnih poročil, zlasti ne iz tistih, ki ne morejo delovati. Zato njihovih rajnih letos ne moremo navesti, spominjamo pa se jih za sedaj toliko bolj živo s tihim spominom.

Kljub pazljivemu in dolgotrajnemu zbiranju je morda kateri ostal neopažen. Naj nam oprostí on in njegova kongregacija. Pravični ocenjevalec, dobri Bog, naj mu bo zaradi tega še večji plačnik!

Spominki in seznami so bili zaključeni 25. maja 1944.

Slike iz našega življenja

(Odlomek iz kongr. literar. tekmovanja)

Sonce se je že nagnilo proti Sv. Katarini, ko sva z najmlajšim bratom zavila proti hribu. Senca smrek je že segla v ozare prvih njiv. Tam čez Šmarno goro so rdele planine — lepota, ki je ne more nihče oskruniti. Po dolini se je začela počasi plaziti megla, najprej tam od Save, potem pa čez in čez, tam do Ljubljane in nazaj do Mednega.

Hodila sva po mehkih stezah, bratec je sem in tja pogledal v leščevje za lesniki. Od vasi sëm je lezla sklonjena postava. Ženska je bila. Ne še stara, saj si komaj opazil nekaj rahlih gub na obrazu, le korak ji je bil truden in omahujoč. Nisem je vprašal, od kod in kam. Le prek polja je šla ihtea tožba, objela pobeljene hiše pod gričem, se iztrgala iz cerkvice vrh njega, zakoprnela čez vrtove, preskočila vode in zatrepetala: »Bežati moram, bežati s svojega. Tudi moji otroci, otroci v delu, molitvi in veselju, tudi oni beže z menoj; naložili so jim križ na njih pleča. Nekoč sem jim bila mati. Oklenili so se me s srcem in dušo. Branili so me pred skrunitelji mojih lepot. Zaupali so v Boga in On je dolgo zadrževal čas preskušnje. Videla sem jih v žalosti in veselju, videla, ko so zame darovali življenje. Videla sem vročo molitev in žuljave roke, slišala sladko govorico, čula vrisk fantov in pesem deklet. Čutila sem kmeta, ki je delal na mojih ramenih od jutra do ave-marije, ko se je odkril in pokrižal. Čutila sem lahno hojo delavca, ki je z veseljem hitel na delo. Bila sem pri jokajoči materi, ko je bedela ob bolnem otroku. Vasovala sem s fanti pod okni, polnimi nagelja in rožmarina. Povsod sem bila, ljubila sem jih, oni pa so ljubili mene. A zdaj, ah zdaj, zdaj se je začelo...«

»Janez,« me je tedaj zmotil mali Marko, »Janez, zakaj pa je Bog ustvaril vojake...?«

In izginil je privid, a bridka resnica je ostala in zbolela.

Oko je planilo po brezsežni ravnini, misli pa so uhajale, se združile z oblaki, potovale čez puste griče, pustile za seboj skalnate vrhove in se pokojno vstavile ob potoku, kjer je stala hišica s cvetočim vrtom.

Sonce je žgalo v hrbet. Koža, ki je sramežljivo skrivala dnevu bele kosti, je žejno vpijala sončno toploto in vse bolj temnela. Leni je ležal na soncu človek, poln moči, poln ciljev, željan ustvarjanja, dela. Sedaj pa mora tako mlad sramotno postopati in zapravljaliti svoje sile. Srce mu je udarjalo kot veliki zvon, bodeča žica mu je zadajala krvaveče rane, prsi so kipele, skoraj razneslo bi jih. Zaprl je oči...

Sonce je segrevalo žico, trni so že skoraj žareli. Zemlja je puhtela, vročina je udarila v barake. V zraku je bilo vedno bolj soparno. Od Triglava so se izluščili težki oblaki.

Mož ob ogradi je klonil in zaspal. Oko se je ustavilo, srce se je začelo počasi umirjevati, misli pa so hitele vasovat k ženi in Matevžku.

Na vrtu se pogovarja mlada mati s sinčkom. Velikokrat hodita tako po vrtu in ogledujeta rože. Pa mame ne zanimajo dosti, nič tako kot Matevžka. Mama je o ateku govori. Včasih se zazre v Matevžka, ga poboža, potem pa se ji zasveti v očeh in zdrse po licu. Danes že tretjič bere Matevžku atekovo pismo iz internacije. »Prav dobro se ima, nič mu ni hudega, pa... kmalu se bodo zopet objeli.«

Človek ob mreži stegne roke kot v objem. Tedaj se zabliška, pod prsi zaskele... Potem vidi še enkrat: hišica z zelenimi naoknicami, in žena in Matevžek — kmalu se bodo videli.

Prijatelji so ga čez tri dni spremili na zadnji poti do cipres. Stražarju se je zmešalo, pa je bila nesreča tu, tako so dejali na komandi.

... ki je za nas bičan bil, je prihajalo od konca vasi, tam, kjer stojita na križpotju dva kostanja in mečeta senco na kmetijo, zadnjo v dolgi vrsti hiš, ki se ob potoku tišijo druga druge, kot bi si šepetale skrivnosti. Večer je ovil vas v gosto meglo, kot bi hotel raztrgati sosede med sabo, da bi jih laže uničil.

... ki je za nas bičan bil, je klečalo osem otrok okoli Bogkovega kota, ko je zalajal pes in se zaganjal v meglo. Otroci so molili naprej, le vsak je še bolj stisnil molek in molil, da bi prevpil strah. Najmlajši se je stisnil k materi, starejši pa je začel moliti naprej, za očetom, ki je šel gledat, kaj je. »Carabinieri!« da so zunaj. Samo malo je odprl vrata, pa je siknilo... Otroci so slišali še, kako je nekaj zagrmelo po tleh.

Ata so jim ubili. Ker je bil — izdajalec.

Izdajalec, — ker je vzgajal domovini osem sinov?

Toda Marija ni dopustila, da bi osem otrok izgubilo svojega očeta. Jernej se je zlizal. Le pod očesom mu zija zvezda, tam, kjer je hotela krogla pretrgati življenje — narodnemu izdajalcu.

Danes ga vidiš iti skoraj vsak dan v cerkev. Pokonci gre, krogla ni strla njegovega ponosa. Vidiš ga, ko pred Bogom bere iz mašne knjižice, v drugi roki pa drži podobico Marije Pomagaj. Vsa je že zvita in raztrgana. Ni čuda! Saj jo pri vsaki molitvi drži pred seboj. Ona ga je rešila, le v Brezjansko zaupa. Po maši jo spoštljivo poljubi in zopet skrbno vtakne v mašno. —

Pred zevajočo rano v materi zemlji je stopil duhovnik: »Zopet polagamo k požitku... Bil je fant, mlad, nedolžen, vedno nasmejan, bil je značaj... Za domovino, za Boga, za nas vse je daroval svoje življenje..., k Njemu je odšel po plačilo...«

Potem pade kepa prsti. Na mrtvega Slovence, na fanta, iz skale izvitega, fanta kot sneg čistega, angela po duši, junaka po telesu. Oj, Doberdob... Še nam jih požiraš, jih še ni zadosti?

Zopet sem hodil po polju. Trava je bila pohojena, stlačena od snega, že je začela ponekod gniti, toda — med uvelimi bilkami je klilo novo življenje, mlado, lepo, polno moči in ciljev. Zvončki so pokrili s snegom robove potokov, zacingljali so in oznanili novo pomlad. Iz luknje je prilezel muren, si pomel oči in pogledal okrog sebe. Prišel je gledat, če je sonce že dovolj močno. Pa je začiril in zlezel nazaj. Še bo moral čakati, pa ne več dolgo.

Udaril je veliki zvon. Dvakrat, trikrat, potem pa so pripjeli še drugi. Življenje je premagalo Smrt. Konec je velikega petka. Zažarelo je jutro velike nedelje. Sonce je posijalo, močno, kot bi hotelo popiti meglo in pobeliti pogorišča, kot bi hotelo zravnat grobove in mrtvim vrniti življenje.

»Bim, bom, bim, bom,« je napolnilo ozračje; »cin, cin, cin,« je prizvanjal zvonček; »čiri, či,« se je veselil muren; »...ki je od mrtvih vstal,« je hvalil Boga Jernej in stiskal Brezjansko k sebi. Solza veselja je kanila nanjo...

Papeževa naročila

Ko je papež Pij XI. v Divini Redemptoris naštel najvažnejše pomočke in sredstva za uspešen boj zoper brezbožni komunizem: obnova vsega življenja po evangeljskih načelih, odpoved brezbožnemu materializmu, krščanska ljubezen in pravičnost, se končno ustavi še pri treh naročilih, ki morajo biti tudi nam sveta.

I. Študij in širjenje soc. nauka Cerkve

»Ako delo nekaterih katoličanov na gospodarsko-socialnem polju ni bilo vedno vse hvale vredno, je bil vzrok prav ta, da niso dosti preučili in premislili nauk papežev o teh rečeh... Naj varna luč katoliških nauk razsvetli duhove in nagne voljo vseh, da jim bodo ti nauki pravec življenja in da bodo vestno izpolnjevali socialne dolžnosti. Tako se bodo upirali tisti neskladnosti in neenotnosti v krščanskem življenju... ko nekateri na videz zvesto izpolnjujejo svoje verske dolžnosti, a kadar gre za delo, za industrijo, za stroko, za trgovino, za javno službo, z neko žalostno dvojnostjo vesti ravnaajo le preveč neskladno s tako jasnimi načeli pravičnosti in krščanske ljubezni ter tako dajejo težko pohujšanje slabotnim, hudobnim pa lahko pretvezo, da širijo nezaupanje do Cerkve.«

Veliko pomoč pri tem delu mora dati katoliški tisk s tem, da »vedno bolj pojasnjuje socialni nauk Cerkve« in da bolj in bolj razkriva komunistično zlo in pomaga v boju zoper njega.

II. Proč s prevarami brezbožnega komunizma

Komunistično brezboštvo je moglo uspeti povsod tam, kjer so kristjani zanemarili velike dolžnosti svoje vere (v socialnem, narodnem, kulturnem in drugih pogledih) in se je zato spretna in temeljita propaganda mednarodnega brezboštva mogla obleči v krinko dela za narod, za kruh, za pravice človeka, za mir itd. Toda nihče nima manj pravice govoriti o odrešenju človeštva kakor komunistični materializem, ki človeku pravic in osrečenja nikdar dati ne more in tudi v zgodovini nikdar dal ni. Sedaj bo to izpričevala tudi naša domača zgodovina.

Zato papež odločno zahteva, da se ta komunizem, ki »skriva svoje zle namene za ideje, ki so same na sebi prave in lepe... imena, ki nič ne spominjajo na komunizem, imajo pa samo ta namen, širiti z njimi komunistične zmote med ljudmi, med katerimi bi jih na drug način ne mogli širiti«, **neusmiljeno razkrinka**.

Še posebej svari papež pred hinavščino brezbožnega komunizma dobre ljudi, ker jim obljublja, »da bo pustil vsem svobodo verovati v Boga ali kakor koli misliti o verskih rečeh«. Zato sv. oče slovesno zahteva: »**Komunizem je nekaj bistveno slabega, zato prav v nobeni reči ne bo z njim sodeloval, komur je mar krščanske kulture!**«

III. Molitev in pokora

Ko bodo katoličani v boju zoper brezbožni komunizem storili svojo **prvo dolžnost**: obnovili sebe in življenje okrog sebe v duhu evangelija, da ne bo mogel izrabljati njihovih slabosti in ponujati človeku, kar bi mu oni dati morali; ko bodo izpolnili svojo **drugo dolžnost**: strgali komunističnemu brezboštvu lepe krinke z obraza in se združili v boju zoper njega, jim pa ostane še **tretja dolžnost**: »**poživiti in vsak dan bolj razvneti duha molitve in pokore**«. Papež je namreč prepričan, da »tudi zoper zlo, ki dandanes stiska človeštvo, ni druge pomoči kakor ta, da se vsi z molitvijo in pokoro skupno bojujejo zoper skupnega sovražnika«. To je boj, ki je ves nadnaraven in ves krščanski in zato izmed vseh najbolj uspešen. Dokler bo vse drugo in tega ne bo, toliko časa tudi vse drugo ne bo nič pomagalo.

François Clairon

Sveti grešniki

Marija Magdalena

V vsem bogastvu in veselju tega sveta jo je spreletelo...

Morda neke noči, sredi ugašajočih svetilk in cvetličnih vencev, ko so ustne tujega moža iskale njene ustnice, ko so ji bili lasje polni vonja sirskih dišav in so počasi zamirale piščali in lire; plesalke so se trudne skrile za zastore in vino je bilo razlito po mizi. Iz polteme je žarel obris Afroditinega kipa.

Ali se je zgodilo tisto noč, da je lepa Marija začutila v svoji duši pogled Tistega, ki je prišel iskat, kar je bilo izgubljenega? Kakor jastreb je prežal na to ubogo dušo, ki je bila zašla v močvirje sedmerih hudih duhov. Božja milost je poznala vse poti do človeškega srca, pa če je bilo še tako zamegleno, še tako utrujeno, da, če je še tako ljubilo. In prav zato, ker je ljubilo — kajti tudi božje Srce je ljubilo, grešnike prav posebno.

Ali pa ji je egiptovska sužnja morda povedala zjutraj, ko ji je česala dolge lase ter črnila z antimonom obroči:

»Pravijo, da je ostal v deželi prerok, ki izganja hude duhove, ozdravlja hrome in gobave, slepcem daje vid in gluhih sluh...«

Ali se je tedaj zganilo v srcu, ki je bilo gobavo in hromo, slepo in gluho — ne, slepo in gluho ni bilo, toda bolno je bilo od strasti? Zgodbe njenega srca ne poznamo do tistega trenutka, ko se je na kolenih zgrudila pred Bogom. Bila je kakor onemogla ptica, ki je zablodila v temi.

Toda bila je lepa, med najlepšimi hčerami ob jezeru, in vsi lepi možje so jo poznali. Pesmi so pele o njej in kipi boginj so bili izklesani po njeni podobi. Gospa mnogih src je bila, gospodarica mnogih ljubezni, dokler ni sama postala sužnja Ljubezni.

Vstala je ter vzela posodo dišečega olja — morda je bilo celo olje kupljeno za denar greha? — in šla je za klicem. Potrkala je na vrata Simonove hiše in obročki na rokah so ji zazveneli. In vendar je stala pred vrati kot zadnja med služabnicami, s svojimi dišavami, s svojo lepoto, s svojimi grehy — in s svojo ljubeznijo. Tako se ni trepetala pred nobenim možem kakor pred tem Neznancem, čigar glas sliši iz obednice — in ta glas ji vlija upanje. Tako trepeta prestrašena žival pod dobrotno roko, ki jo gladi. Ne vidi še Njegovega obličja in Jezus je ne pogleda. Toda vabi jo, vabi jo, kakor hudournik jo zaliva z milostjo — nikdar več ne bo našla poti v staro temo.

Da, to je bilo vračanje duše k Bogu, vračanje neke objokane duše, ki je morda na višku zemeljske sreče največ trpela.

Do tega trenutka nam je blizu: zgodba te duše je morda naša lastna; zgodba, ki v predanosti temu svetu in kliku mesa napolnjuje vso zgodovino človeka, vse naš čas, vse naše življenje z razdijano grozo. Toda ali občutimo sorodstvo z njo tudi v tej večerni uri, ko se zgrudi k nogam Gospoda Jezusa, kakor se nikdar poprej ni zgrudila k nogam človeka. In prav zato je ta svetnica, ki se osvobaja grešnosti, naša velika zavetnica, naša velika priprošnjica. Glej, njeni lepi, nadišavljeni lasje se sklanjajo k svetlim nogam, solze so izprale barvilo oči in lic. Ustnice, ki so morda še večer poprej okušale greh, poljubljajo zdaj noge Sinu Boga. — To je morda trenutek, ko nekje trka zaljubljenec na okrašena vrata, pa se ne odpro, ko med rožnatimi oleandri prepeva pesem ljubezni, pa ne prejme nagrade. Kajti žena, po katere telesu hrepeni, razliiva prav ta trenutek bogastvo dišav na noge utrujenega človeka - Boga, jih moči s solzami in briše s krasom svojih las... In ko vstaja mesec nad Genezareškim jezerom, varuh ljubečih src, in odmevajo falični spevi v Afroditinih vežah, govori nek drug, silno miren in dober glas tej veliki Afroditini sužnji, ki postaja zdaj osvobodjena sužnja božje Ljubezni, besede, ki nas vse napadajajo z grozo in upanjem: »Odpuščeni so ti tvoji grehy... ker si mnogo ljubila...« Sredi pohujšujočih se možganov pravovernih farizejev odmevajo besede, ki bodo osvobodile še na tisoče Marijinih tovarišic, ki bi osvobodile nas vse, če bi hoteli pasti na kolena ter se razjokati prav iz srca...

Zdaj ne bo Marija Magdalena nikdar več zapustila svojega Gospoda. Nikoli več do zadnjega dne, ko se bo zrušila k nogam Križanega na Kalvariji, do dneva po soboti, ko bo z naročjem dišav hitela h grobu in med prvimi spoznala ostalega Boga.

O, sveta spokornica, osvobodi nas teže mesa in krvi, vlij nam upanje v odpuščanje!

Peter

Bil je ribič na Genezareškem jezeru; od prvih korakov je bila ribiška mreža njegova sodruga in čoln zvesti tovariš. Sanje o slavi in moči je prepuščal lenuhom, življenje ga je vsega prevzelo. Poznal je vse struje v jezerni vodi, vse ribe in vsa njih dristišča, sto in en vihar je prebil na morju in vesla so se prilagodila moči njegovih mišic. Znal je spuščati mrežo, kričati med kričaji na obali in trgu, ko so prodajali ribe, in njegovi bratje in prijatelji so bili preprosti ribiči kot on sam. In veroval je v prihod Mesija, ki so ga napovedali preroki ter učili pismouki v shodnici. Veroval z vsem otroško preprostim srcem, ki mu je veljala Gospodova beseda: »Blagor krotkim...«

Ni hrepenel po oblasti — in vendar je Bog prav njega izbral. Glej, brat Andrej je bil prišel k njemu in zaklical: »Našli smo Mesija!« Tedaj je Peter popustil mrežo in družino ter pristopil h Gospodu in takoj je bil izbrani med izbranimi: »Ti se boš imenoval Kefa — Skala!«

Moj Bog, tedaj Peter še ni razumel Učeničeve besede. Ta ubogi človek, ki ga je premetavalo viharno jezero in življenje, je bil določen za skalo, ki bo nosila Cerkev božjo. Na šibkih človeških ramenih naj se doigne teža vse dediščine Odrešenja, največjega čudeža božje Ljubezni.

In bil je zvest, kakor znamo biti zvesti tudi mi: do časa preizkušnje. Ljubil je Gospoda z vsem srcem, bolj kot lastno družino ga je ljubil, zakaj pisano je: »... kdor se ozira nazaj...«

Ljubil do fitega večera na dvorišču sodne hiše.

Ne, njegova ljubezen celo takrat ni prenehala, le njegovo telo se je zgrozilo nad nenadnim razrušenjem vsega pričakovanega. Nenadoma je bil osamljen. Nič več ni bilo Gospoda ob njegovi strani in njegovo ljubezen je zapustil pogum. Kakor bi Jezus v bridkosti trpljenja in ponižanja pozabil na to zbegano dušo ter ji odtegnil svojo opogumljajočo pomoč. Mož, ki se je še pred nekaj urami rotil,

da gre z Gospodom, če treba, tudi v smrt, ki je na ortu potegnil celo meč v Jezusovo obrambo, je bil zdaj na dvorišču med rablji in vojaki ves preplašen, da se je zbal celo deklet, ki je stonela ob dvorišnih vratih. Človek v njem je zmagal in preden je petelin zapel, so njegove ustnice trikrat zatajile Boga.

Hvala ti, Peter, celo za ta tvoj veliki greh.

Ali nam more biti greh v tolažbo? Da, tako smo ubogi, da si iščemo tolažbe v najlepših globinah, celo v globinah greha. Koliko upanja v božje Usmiljenje nam oliva Petrovo zatajenje, ko vsak dan znova in znova tajimo Boga!

In vendar, — kolikokrat petelinji klic predrami nas, kakor je predramil Petra? Kolikokrat ostajajoči dan pretrese naša srca, da se zgroze nad dogodki noči? Ali morda včasih ne tajimo Boga celo tedaj, ko mislimo, da najbolj pričamo zanj. Kolikokrat tajimo Boga v lastnih bratih. Bile so namreč izrečene besede: »Česar niste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, tudi meni niste storili.«

Peter je videl izmučeni obraz ljubljenega Učenika. Peljali so ga čez dvorišče in Jezusov pogled se je obrnil k ognju, kjer se je grel tudi osipeli ribič z Genezareškega jezera. Ali je iskal Gospod pomoči pri njem, ali je Petru nudil svojo pomoč? Vso pomoč odpuščanja in ljubezni, vso pomoč razumevanja človeške slabosti. — Ali še nismo srečali tega pogleda v svojem življenju? Koliko naših bratov nam je že naklonilo ta pogled, ki je bil pogled Jezusov? —

In Peter je šel ven ter se bridko zjokal.

To so bile solze, ki se jih bo morda spominjal še takrat, ko bo raztegnil svoje roke in ga bo drugi opasal ter odvedel, kamor ne bo hotel. To so bile solze, ki še danes družijo očce Cerkve z Dobrim Pastirjem.

Solze, sveti Peter, ki jih milostno izprosi tudi nam!

Desni razbojnik

»In med hudodelce je bil prištet...«

Tri ure je visel na križu. Psi so se klatili okoli njegovih nog in na krivenci oljki so čakali ptiči na zadnji krik treh zločincev: dva sta bila razbojnika, tretjega pa je izdajal napis na križu za judovskega kralja. Prva sta bila obsojena zaradi sovraštva, tretji zaradi ljubezni; prva, ker sta bila prinašala smrt, tretji pa ker je prinašal življenje ter s svojo smrtjo svet oživil.

In razbojnika sta se norčevala iz Jezusa: njegovo trpljenje ju ni omečilo, saj sta trpela kakor On. Bridkost Matere, učenca in svetih žena pod križem ju ni ganila — morda nista nikdar v življenju občutila sladkosti prijateljstva in ljubezni. Bila sta divja sinova goščave in solesk, morda tam nekje od poti, ki pelje iz Jeruzalema v Jericho. Zgodba o izgubljenem sinu jima je bila neznana — nihče ni govoril o odpuščanju v gorah med šakali in hijenami in rimski državni zakonik jima ni znal podariti drugega kot smrt na sramotnem lesu. Zakonik je namreč delo ljudi!

Morala sta slišati, kako je molil za svoje sovražnike. Čudno, njunim ušesom neznana molitev. Mnogim ljudem sta vzela življenje, pa nihče ni v smrtni stiski molil za svoje morilce. Ali sta vedela, da se je ta človek delal Sina božjega? Gotovo sta vedela, toda verovala nista. Vsaj levi ni veroval, čeprav ga Jezus ni ljubil manj kot desnega.

Vsi trije so razpenjali roke vrh hriba; zdelo se je, kot bi se hoteli objeti med seboj. Gospodove roke so pritezale k sebi izvorček človeškega rodu, največja zločina, ki ju niti smrt ni ganila.

Ali je morda celo Mati božja za trenutek pozabila lastno bolečino ter zaprosila Sina za milost? Ali je bila temu vzrok tema, ki je vstajala na obzorju ter počasi prekrivala sonce? Glej, zadnja zmaga Sinu človekovega, zadnja zmaga nad človeškim srcem in vendar začetek vseh tistih velikih, zadnjo uro dobojevanih zmag, ki so odrešile toliko zakrknjenih duš! Niti v grozotni smrti se Bog ne umakne trenutnemu zmagovalcu. Zlo je dvakrat končano:

»Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo!«

»Resnično, povem ti, danes boš z menoj v raju!«

Ali se je tedaj sveti Janez spomnil Gospodove prilike o delavcih v vinogradu? »Tako bodo poslednji prvi in prvi poslednji.«

In nebesa so bila za svetnika bogatejša, mi obdarjeni z novim zaščitnikom. Sveti razbojnik, ki so nekdanji popotniki trepetali pred njim, je postal dobrotni spremljevalec naših duš čez prag večnosti. Gorečnost pismoukov in farizejev ni našla usmiljenja v božjih očeh, pač pa grešnost skesanega razbojnika. Kakšna tolažba nam, ki ne ubijamo samo teles, temveč tudi duše! Zdaj vemo, da je tudi za zadnjega berača pripravljeno svatbeno oblačilo, če stopi z odkritim kesanjem pred Boga. Sveti razbojnik, bodi z nami, ko se bo sklanjal dan našega življenja!

Prev. P. E.

Naslovna vinjeta Slavka Pengova v slovenskem prevodu Rimskega misala.

OB PREVODU MISALA

Te dni je izšel dolgo pričakovani prevod rimskega misala. Namesto suhoparnega poročila prinašamo nad vse zanimiva pojasnila in poglede, ki jih je dal uredniku NZ prevajalec g. p. dr. Metod Turnšek.

»Gospod pater! Kaj Vas je nagnilo, da ste se lotili prevajanja misala?«

Gospod urednik! Mislim, da je še prezgodaj, da bi o tem pisal »spomine«. Pesnikov »meminisse iuvabit« (nekoč te bo veselil spomin na vse to) velja najbrž za čas, ko človek že preboli »bolečine«, skrbi in napor, ki je s takim delom združen. Vendar zaradi mladine, v imenu katere me vprašujete in ki naj ji bo misal življenjska knjiga, naj bo... evo Vam nekaj drobcev!

Za to delo, prevajanje rimskega misala, sem se prav za prav že v dijaških letih stopnjema pripravljaj. Ne sicer zavestno, pač pa po življenjskih prilikah! Kot dijaka v zavodu — v starodavni stiški opatiji belih menihov — me je že v prvih razredih gimnazije docela zajela lepota in veličina svete liturgije. Mladi dijaki smo namreč ob slovesnejših praznikih smeli iti v meniški kor in smo tam skupaj z menihi kot pevci sodelovali pri konventni (samostanski) koralni maši. Velike, težko okovane in z lepimi inicijalkami okrašene bogoslužne knjige v koru so se nas globoko dojmile. Še bolj pa genljivi koralni spevi. Razen tega smo ob nedeljah in praznikih imeli še svojo dijaško recitirano mašo. Molili in odgovarjali smo seveda vse latinsko. Pri darovanju smo drug za drugim pristopili k oltarju in vsakdo je k veliki mašnikovi hostiji na pateni priložil še svojo malo hostijo. Nato smo skupaj z mašnikom na glas latinsko molili daritvene molitve. Kajpak je bilo to veliko duhovno doživetje. Latinskih bogoslužnih molitev smo se kar mimogrede na pamet naučili. Tako so nam prešle v meso in kri, da sem jih celo doma na počitnicah večkrat kje pri delu ali spotoma polglasno ponavljal.

Če se povrnem k svojemu predmetu, prvo pobudo za prevajanje iz cerkvene liturgije sem dobil pri svojem profesorju latinščine, častitljivem in originalnem gospodu, Nikolaju Stazinskem, možu, ki je latinsko gramatiko s prav vsemi opombami in izjemami imel naravnost v mezincu. Učenemu in strogemu gospodu so smeli ministrirati samo »vešči latinci«. Ne vem, kakšen ablativus absolutus je nagnil gospoda Stazinskega, da je v ta krog pritegnil tudi mene. Seveda smo prav ti izbrani »latinci« ves čas v razredu kaj pridno in skrbno morali nositi »fano«, prvačiti. — V višjih razredih

Nove knjige

Dr. Gregorij Rožman, *Besede obtožbe in tolažbe*. Postni govori l. 1944. Založila Družba sv. Mohorja. — Kdor je mogel, je v postu prihitel v stolnico in poslušal vedno sveže in žive govore prevzviščenega g. škofa. Zdaj so izšli v knjižici, ki stane le 6 lir, da si jo more vsak nabaviti. Kupi, bери — da spoznaš, kje tudi tebe Jezus toži in tolaži.

Jan Vrba, »Božji mlini«, iz češčine prevedel dr. Fr. Bradač. (»Naša knjiga« Ljudska knjigarna, Ljublj., 1944). Roman kmečke družine, ki jo teži greh krive prisrge. Božja roka se je odmaknila od nje, da se trdna kmečka hiša vedno bolj ruši v družinskih prepirih in nezvestobi, borbi očeta in sinov za prvenstvo v hiši, v bratomoru in očitkih vesti in končno še v zadnji božji kazni, ko krivoprišežnik ne more obrniti krivično pridobljenega denarja v dobro, marveč z njim vred zgori. Knjiga nosi močan etični poudarek, ter nas očisti, čeprav morda ne odrešuje. Pisana je z močno oblikovalno silo; ljudje v njej so psihološko in življenjsko dognani, postavljeni v svet češke vasi z njenimi običaji in življenjem. Dodane

gimnazije pa sem za natančno in skrbno prevajanje iz latinščine veliko pobude in praktičnih nasvetov dobil pri vrlem in uglednem profesorju ljubljanske klasične gimnazije, svojem razredniku, g. profesorju Fr. Gnjezdi. Pri njem sem se naučil iskanja, izbiranja in tehtanja izrazov, kar je zlasti pri prevajanju misala bilo nadvse važno.

Ker sem doraščal vprav v tisti dobi, ko je liturgična misel, misel za duhovno obnovo ljudstva ob čim dejavnejšem sodelovanju z bogoslužnim življenjem sv. Cerkve, prve plodonosne kali pričejala poganjati tudi pri nas in se je je oklepal zlasti mladi rod, sem se povsem naravno že v kleriških in bogoslovnih letih z navdušenjem pridružil njim, ki so na tem polju pričeli orati ledino. Moje takratno liturgično udejstvovanje je kajpak bilo omejeno šele bolj za ožji krog, za domače, da se tako izrazim, »hišne« potrebe. Menda sem v drugem ali tretjem letniku bogoslovja prevedel nekaj cerkvenih himen, nekaj mašnih obrazcev, bogoslužno besedilo velikega petka, kolikor ga je v misalu. Kmalu nato pa sem že sodeloval pri prevodu staroslovenske maše, »Liturgije sv. Janeza Krizostoma«, ki jo je izdalo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda ob prvem nastopu zagrebškega grškokatoliškega »Ciril-Metodovega zbora« v Ljubljani. Tudi v »Lučki z neba« in v »Kraljestvu božjem« sem se že v bogoslovskih letih precej pogosto oglašal z liturgičnimi članki. Pa je v življenju že tako, da moraš, čim se spustiš na vodo, kar dalje plavati. Tako sem kmalu po končanem bogoslovju moral za list »Kraljestvo božje«, ki sem mu bil več let sotrudnik, prevzeti tudi — uredništvo. S tem se mi je odprlo široko polje dela, obenem pa tudi ugodna prilika, da tako imenovanemu »liturgičnemu gibanju« damo trdnjšo hrbtnico. V »Kraljestvu božjem« sem bil namreč uvedel posebno liturgično prilogo, prav za prav novi liturgični list — »Božje vrelce«, ki so se po treh letih gostovanja tudi osamosvojili. In tu je, gospod urednik, oprostite moji dolgi »preadmitski« zgodbi, vzniknila misel za prevod misala.

»Gospod pater, ali bi o tem hoteli povedati še kaj več, kake podrobnosti?«

»Podrobnosti?! Hm, vidim, da imate pravo uredniško krepost »radovednosti«. No, zaradi iste uredniške usode, ki sem je tudi sam bil deležen šest let, in zaradi uredniške »solidarnosti«, naj bo! Čim so namreč izšli »Božji vrelci« in razvili liturgični program, so me z vseh strani pričeli oblegati tudi z vprašanji o prevodu rimskega misala: ali ga res prevaja ta ali ta gospod, namerava izdati ta ali ona založba, kakšen bo papir, kakšna velikost in oprema, zakaj ne objavimo cen, itd. Seveda sem po

so še tri novele: Gluec, Nočna zgodba in Vrtnar. Zlasti v času omajanih etičnih vrednot zelo priporočamo.

Pavel Kunaver, **Skozi led in sneg** (Nova založba, Ljubljana, 1944.) Mlad slovenski fant Jožko Hribar, ki so ga z materjo pognali iz hiše, odide v svet kruha iskat. Daleč iz domovine ga zanese bridka pot, skozi Gibraltar, v London pa proti Islandiji, dokler se ne pridruži Eriksonovi grönlandski odpravi in po mnogih težavah in žrtvah, ob dobrih in slabih ljudeh dogradi svoj značaj, nakar se kot zrel mladenič vrne domov, kjer postane trden, vzoren gospodar. Knjiga, ki ji smemo iskati sorodstvo celo pri Ciglarjevi »Sreči v nesreči«, je vredna toplega sprejema; prepričan sem, da bo mladini postala zaželena, zvesta in vzgojna prijateljica.

Knjigo pozivljajo uspešne ilustracije slikarja M. Preglja. S.

France Balantič, **V ognju groze plapolam**. Zbral, uredil, uvod in opombe napisal dr. Tine Debeljak (Ljudska knjigarna, Ljubljana, 1944). Zbirka, ki predstavlja zbrano delo mladega pesnika, čigar dušo je Bog prezgodaj v ognju očiščeno sprejel v svoje naročje. Teh 160 strani skromne knjižice moremo šteti ne samo med najvišje izpovedi mladega pesniškega rodu, temveč vse slovenske lirike. Človek je zažarel, vzplamtel in ugasnil — toda njegovo delo je ostalo; iz prve, erotično zanešene pesmi je zorelo v duhovno problematiko, v predanost Bogu ter končno v preprosto resničnost dozo-relega sveta; in kakor mračen votek prepleta

vse misel na zgodnjo smrt, na zaželeno smrt, ki je bila Balantiču vse življenje zvesta spremeljevalka. Ali je ta pesem ilustracija pesnikovega življenja, ali je življenje ilustracija pesmi? Resnično, toliko sozvenenje obojnega najdemo le pri izredno močnih pesnikih, ki v večni ekstazi duše prikajo svojo življenjsko izpoved, do zadnjega vlakenca srca zvesti svojemu poslanstvu, celo svoji tragiki. Trpko srečo odpovedi, strasti, groze, hrepenenja, spoznanja Boga — kakor bi bilo z gorko srčno krvjo zapisana sleherna beseda. Berite, berite — in vzljubite!

Dr. Tine Debeljak je na XLVIII straneh uvoda in opomb prikazal pesnika v luči njegovega življenja, razvoja, hotenja in časa. Hvala!

S

Iz življenja kongregacij

Poročila iz posameznih kongregacij so bila letos v Zvezdi bolj redka. Razumljivo. Redno delo se je vedno bolj urejalo po enotnih okrožnicah ŠVDMK, izredno pa je bilo v marsičem otežkočeno. Posebnost letošnjih poročil pa so — nekrologi, ki jih nekaj v tej številki objavljamo.

Rajnim kongregacionistom posvečamo v tej številki nekaj strani. Morebitne nepopolnosti, zlasti pa vsa dopolnila in nova poročila, pošiljajte sproti na upravo v Ljudski dom, da bomo v prvi številki prihodnjega letnika mogli pripraviti še lepši spominek svojim rajnim bratom.

Pravilnik je kot majhen zvežčič, ki ga vložijo v svoja Pravila MK,

svoji »službeni dolžnosti« moral na pot. Obrusil sem si že nekaj podplatov in končno, gospod urednik, ugotovil, da ima prav hrvatski pregovor, ki pravi: »Tresla se brda, a rodio se miš«, z drugo besedo: o misalu je bilo veliko govorjenja, o kakem rokopisu misala pa ne duha ne sluha. Pa sem o vsem tem nekoč tam v Trnovem potožil uredniku Mohorjeve družbe, g. dr. Jožetu Pogačniku. Zmajal je z glavo pa mi kar naravnost dejal, kaj ko bi se prevajanja misala lotil kar sam, odnosno stiški samostan. Malo toplo mi je postalo ob tem predlogu. A čim bolj sem o zadevi premišljal, tem bolj sem uvideval, da je za tako delo res kar najbolj poklican in pripraven kak samostan, saj se tu v nemotenem miru najlaže in najhitreje v krogu več sodelavcev morejo izmenjati misli in rešiti težave. Tudi s škof. ordinariata sem dobil podobno pobudo. Zdi se, da je ta misel bila zelo srečna in da smo na tak način še najprej prišli do slovenskega misala.

»Ali bi nam mogli, g. pater, povedati kaj tudi o načinu svojega dela?«

»Čisto jasno je, da se taka knjiga kot je misal, ne prevaja tako kot kak diktat za domačo ali šolsko nalogo, ko se dijak vsede za mizo ali v klop ter pač bolj ali manj spretno latinske besede v slovensčino »preloži«. Misal je klasično delo. Dante pravi o njem, da sta pri njem sodelovala nebo in zemlja. Misal je nastajal tekom stoletij in je v svoji celoti kakor tudi v posameznostih mojstrsko delo, veleumetnina. V njem je zajeto domala vse bogoslovje sv. Cerkve, zlasti dogmatični, moralni in ascetični nauk. To pa v klasični obliki: po strogem miselnem načrtu, kratko in jedrnato, obenem pa tudi toplo in vzneseno. Dobra tretjina misala pa je s svojimi spremenljivimi spevi (vstopni, stopniški, darovanjski, obhajilni), hvalospevi, pesmimi slednicami i. dr. sama divna poezija, ki ji težko najdete vzporedja v svetni poeziji. — Da se je vsega tega bilo treba lotiti s prav previdno roko, je docela umljivo. Bilo je treba: 1. najprej natančno pogoditi misel bogoslužnega besedila, 2. to besedilo je bilo treba prevesti in podati v blagoglasnem domačem slovenskem izrazu in občutju, 3. ob vsem tem pa je bilo treba verno ohraniti liturgični slog. Takoj vidite, da se je za tako delo bilo treba tudi dobro pripraviti, bilo je treba: ustvariti znanstveni aparat in k delu pritegniti tudi večjih sodelavcev. Če izvolite stopiti tja k stojalu za knjige, vam nekaj znanstvenega aparata morem še pokazati. Tako smo si nabavili in pri prevodu upoštevali važne prevode, kot n. pr. staroslovenski (glagolski) misal, poljski misal, češki misal, hrvatski misal. Za nas so bili najvažnejši slovanski pre-

vodi! Zelo smo si pomagali z angleškim prevodom rimskega misala, pa tudi z nemškim in francoskim misalom. Francoskega vidite kar dve izdaji. Seveda so prav tako bile važne tudi razne izdaje sv. pisma: hebrejski in grški izvirnik, potem novejši prevodi sv. pisma, zlasti vulgatnega besedila, tistega besedila, ki je v misalu. Tu so nam zopet izvrstno služili angleški, italijanski in francoski prevod. Pa kljub temu še vedno naletite na težave. In v takem primeru smo morali seči po komentarjih, razlagah tako k sv. pismu kot k misalu. Lepo vrsto važnih del bi vam lahko navedel. Izvlekli smo jih deloma iz domače samostanske knjižnice, deloma pa jih prinesli še od drugod. Imeli smo jih v posebni »delovni« sobi, na najmirnejšem kraju samostana. Tej sobi smo vzdeli kar ime »misalska soba«. Dosti bi vedela povedati! Včasih je kdo zunaj pred vrati mimogrede tudi postal. Kako neki ne, saj smo svoje prevode vse sproti tudi na glas brali, in to po večkrat, ter ugotavljali, ali je prevod jasn in ali zveni po domače, da se ne bi nemara uresničilo, kar pravi Prešeren, da bi »klel kmet, molitve bravši«. In če sedaj, gospod urednik, vzameva za zgled samo mašne prošnje, ki jih je, recimo, vsega skupaj kakih 3000, si pač lahko predstavite, zakaj je delo prevajanja trajalo skoraj šest let.

»In kaj si obetate od prevoda misala?«

»Najprej moramo biti veseli, da je to delo izšlo vprav za 1200 letni jubilej našega pokristjanjenja. S prevodom te najvažnejše in najdragocenejše knjige sv. Cerkve se slovenski narod častno uvršča v družino kulturnih krščanskih narodov. Nedvomno bo slovenskega prevoda rimskega misala zelo vesel tudi sv. oče Pij XII. Vprav na praznik Marije Pomagaj (24. maja) smo mu poslali en izvod, vezan v pravi pergament in okrašen s papeškim grbom na slovenskih narodnih barvah. Temu izvodu je bilo priloženo tudi spremno pismo ljubljanskega prevzvišene nadpastirja. A kakor bo slovenski misal velikega pomena za naš kulturni ugled, bo nedvomno še večjega pomena za našo duhovno rast. Ob misalu se bomo naučili moliti in čutiti s sveto Cerkvijo, sodelarovati z njo »sveto in čisto žrtev« — Kristusa, ki dan za dnem na svetih oltarjih nekrvavo obnavlja svojo golgotsko daritev. Ob misalu se bomo naučili prave katoliške molitve. Ne samo, da nam je s tem dana možnost skupne recitacije, marveč naučili se bomo predvsem občestvene molitve, t. j. z vsem občestvom in za vse občestvo sv. Cerkve. Misal je bil, je in vsekdar tudi bo neusahljivi vir duhovne rasti tako posamezniku kot tudi narodu.«

izdalo ŠVDMK za vse višje opravnike. Imeti ga mora vsak, ki hoče v kongregaciji kaj delati. Ne samo imeti, tudi znati! Dobite ga pri gg. voditeljih.

Družabni sestanek so fantovske kongregacije priredile 23. apr. v Marjanišču. Pobudo zanj je dal svet prefektov, ki so lepo uspeši sestanek tudi organizirali, pripravili in vodili. Obsegal je poleg nagovora zastopnika ŠVDMK gospoda župnika M. Jenka recitacije, pevske točke in igro »Kjer ljubezen, tam Bog«. Naj bi jih bilo še več!

Svetovni kongr. dan postaja vsako leto lepši kongregacijski praznik. Tudi letos smo imeli skupno adoracijo v stolnici ob nagovoru in navzočnosti prevz. gosp. škofa in svojih voditeljev. Udeležba morda malo manjša kot lani, ker so pač odsotni starejši kongreganisti, a molitev v zadoščenje za dijaške kletve in brezboštvo še bolj iskrena in goreča.

Informativni sestanki ob koncu leta so za kongregacijsko skupnost zelo plodni. Tudi letos se bodo junija zbrali zastopniki vseh kongregacij, da si povedo, kako so delali, in poslušajo, kako naj bi se delo še izboljšalo.

Misijonski drobiž

Misijonski tečaj o Indiji. MDZ vabi vse dijakinje in dijake na misijonski tečaj o sodobnih problemih indijskega misijona. Tečaj se bo vršil za dijakinje od 3. do 5. julija, za dijake pa od 6. do 8. julija, obakrat v Marjanišču. Zanimivo, poučno in koristno. — Priporočamo!

16. Gospod v sivem.

Čizkovi so se držali pametnih nasvetov gospe Ragonjak in so se na trgovino kmalu prav dobro razumeli.

Kako prijetno je bilo v prijaznem stanovanju! Gostje so tudi radi zahajali v lepo opremljeno trgovino in kmalu sta očetu in materi komaj zadostovali po dve roki, da sta zmogla vse delo, posebno potem, ko so se še otroci vrnili iz zavetišča.

Cvrček pa je še nadalje ostal v penziju pri miss Adi Korn, a je vsak dan prihajal poljubiti očeta in mater in njegova največja radost je bila, da se je mama vedno smehljala in bila tako srečna.

Včasih se je moral ušipniti v nogo, da se prepriča, da je vse to res in da se mu ni samo sanjalo. Moj Bog! tako nesrečni so bili, zdaj pa so tako srečni!

Tedaj so v nekem velikem gledališču prvič predvajali film »Mali potepuh«. Cvrček je bil z gospodom Tibursom povabljen v ložo gospoda Sedobrofa. S seboj je smel vzeti tudi Tilko.

Za Cvrčka je bil to velik dan, kajti če bi občinstvo film ugodno sprejelo, bi Sedobrof z njim že takoj naslednji dan podpisal novo pogodbo, ki bi mu prinesla še več koristi.

Ko sta Cvrček in Tilka prišla v gledališče, držeča se za roke, sta bila tako srčkana, da so ju vsi gledali. Gospod Sedobrof ju je že pričakoval in ju takoj odpeljal v svojo ložo, kjer je že bil Herbert Tiburs. Čuval je svojega zvezdnika kakor kak tiger in ga ni mislil ves dan spustiti spred oči niti za hip.

Predstava se je začela.

Čprav je bil Sedobrof za film že top, saj ga je bil že do grla sit, si vendar ni mogel kaj, da ga ne bi nekateri prizori navdušili.

Pa ni bil navdušen samo on.

Uspeh filma je bil velikanski.

Ko je na platnu zbledel poslednji prizor, je Sedobrof Cvrčku rekel:

»Pojdi z menoj, bova govorila s časnikarji.«

Dostavil pa je še:

»Tiburs, ne izpustite njegove roke!«

Saj se je pa tudi res po pravici moral bati, da mu ne bi njegovi tekmeči, blede od zavisti, s silo izpulili mladega zvezdnika.

»Kaj pa naj dela Tilči?« je vprašal Cvrček.

»Ostane naj, kjer je!« ga je surovo zavrnil Sedobrof. »Saj bomo kmalu prišli ponjo.«

Tako je torej Cvrček odšel in Tilka je ostala v loži sama. Ni pa se mogla dolgočasiti. Prišel je namreč k nji neki gospod v sivem in ji s precej angleškim naglasom rekel:

»Ste vi prijateljica malega fanta?«

»Da,« mu je odgovorila.

Takoj se je gospod blaženo nasmehnil. In zdaj sta govorila angleški.

»Kajne, da je tale fantek, ki je pravkar odšel, igral vlogo malega potepuha?«

»Da, gospod.«

»Vam je znano, je Sedobrofu že podpisal novo pogodbo?«

»Ne še, gospod. Gotovo pa jo bo še nočoj ali pa jutri.«

Gospodu v sivem je na obrazu zažarela neizreklija sreča.

»Ali mi morete povedati, punčka, kje stanujejo starši vašega mladega prijatelja in kako se pišejo?«

Deklica mu je povedala, kar je vedela. Ko pa je opazila, da si gospod nekaj naglo zapisuje, ji je postalo žal, da mu je toliko povedala. Kdo pa more vedeti, kaj iz tega vse lahko pride?

Gospod pa je tudi to opazil.

»Nič se ne bojte, punčka! Pridobili ste svojemu mlademu prijatelju veliko bogastvo. Jaz sem Hari Barlov. Predvsem pa pazite,« si je položil prst na ustnico, »da Sedobrofu nič ne poveste, da sva midva govorila!«

Smuknil je punčki v roke bankovec za sto dolarjev in izginil. Seveda deklica ni vedela, da je Hari Barlov velik ameriški filmski podjetnik. Prav tako tudi ni vedela, da je drobn modrikasti bankovec vreden skoraj tri tisoč frankov. Ni vedela, kaj naj si misli, obračala je bankovec na vse strani in skušala razumeti, kaj naj ta razgovor pomeni.

Tako je čakala dolgo, skoraj eno uro. Nenadoma pa se je v bližini oglašil Sedobrof, da je kar poskočila in se prebudila iz svojih sanjarij.

»Vsi časniki so istega mnenja, Tiburs. To pomeni bogastvo, bogastvo,« je rekel.

Jecjal je od veselja, ko mu je na mah bilo, kakor da ga je kdo z nožem sunil naravnost v srce. Opazil je namreč v punčkini roki bankovec za sto dolarjev. Ves iz sebe je zarjul:

»Kje pa si to dobila, smrklja?«

»O, gospod,« so deklica obile solze, »nekdo mi ga je dal.«

Besen od togote je Sedobrof deklico stresal za ramena in s peno na ustih ponavljal:

»Frklja, nemarna frklja! Kdo ti ga je dal?«

»Neki gospod v sivem.«

Sedobrof se je z roko prijel za srce.

Vse to pa se je zgodilo tako naglo in nepričakovano, da ne Tiburs ne Cvrček nista imela časa, da bi bila kaj rekla.

Nazadnje si je Tiburs le opomogel.

»Nikar se tako ne razburjajte!« je rekel.

Sedobrofu so oči stopile iz jamic, pačil se je Tibursu in sladkobno ponovil:

»Ne razburjajte se, ne razburjajte se!«

Potem pa se je spet na ves glas zadril: »Torej nič ne razumete, za kaj gre, bedak neumni? Izpred nosa nam ga bodo ukradli!«

Sedobrof je še naprej silil v deklico, ta pa se je samo tresla in jokala, ne da bi mu mogla odgovarjati. Cvrček je bil bled ko zid in bi ji rad pomagal, pa ni imel časa. Sedobrof je kakor vihar porival vse proti izhodu in Cvrčku stiskal roko.

Zmanjkalo mu je sape in ni več govoril. Prišli so do njegovega avta. Urno so se vsi stlačili v voz, ne da bi kaj izpraševali. Soferju pa je Sedobrof že povedal naslov Cvrčkovih staršev in še rekel:

»Tisoč frankov dobite, če pridemo o pravem času.«

In šofer je pognal, kar se je dalo. Trgovine so letele mimo njih kakor brzec, le v nasprotni smeri. Neko staro žensko bi bili kmalu povozili. Večkrat jih je ustavila bela palica mestnega stražnika in to je ravnatelj tako dražilo, da si je brez prestanka brisal pot.

Komaj se je voz ustavil pred malo trgovino, že je Sedobrof skočil iz njega in se pognal noter, kakor da je ponorel.

»Kje je gospod Čížek?« je revsnil tako močno, da je neka kupovalka naglo zbežala ven, misleč, da je norec, ki je pobegnil iz blaznice. Neka druga ženska v beli jopici pa je ostala čisto mirna, ga radovedno pogledala ter povsem mirno in neprisiljeno počasi odgovorila:

»Kaj pa bi mu radi, gospod?«

Tedaj so v trgovino stopili še Tiburs, Tilka in Cvrček.

»A, moj Cvrček, moj sinko! Si vendar prišel!« se je razveselila.

»Ali mi že boste odgovorili ali ne?« se je zadril Sedobrof.

»Saj ne vem, kje je, ker je šel na sprehod.«

»A, na sprehod,« se je Sedobrof nekoliko oddahnil. Hvala Bogu, kolikšna sreča, tak izvrsten človek!«

Gospa Čížek ga je debelo pogledala.

»Kdaj pa je šel zdoma?« je spet vprašal Sedobrof.

»Kako pol ure bo, in z njim je bil neki gospod v sivem.«

Sedobrof je postal škrlatno rdeč. In kar zares si pričakoval, da mu bodo zavreli možgani in se bo iz njih pokadilo. Tiburs mu je naglo podstavil stol in Sedobrof se je zrušil nanj prav v trenutku, ko je v trgovino stopil gospod Čížek.

Sedobrof ni imel toliko moči, da bi bil vstal. Zasigalo mu je v prsih, ko ga je vprašal:

»Ali ste podpisali?«

»Da,« je odgovoril Čížek.

Sedobrof se je onesvestil.

17. Lepa nastavitvev.

Le pomislite, kaj se je zgodilo!

Kakor hitro je Hari Barlov izvedel ime in naslov Cvrčkovega očeta, je planil v avto. Po poti je že sestavil eno tistih čudovitih pogodb, ki jih poznajo samo izvidniki Hollywooda.

Na gospoda Čížka je naletel na vratih trgovine. Čeprav se je Barlov v francosčini težko izražal, se je vendarle naglo predstavil in dopovedal, po kaj je prišel. Da bi bila na varnem, je gospoda Čížka hitro povabil v avto in se z njim odpeljal v krčmo »Urni zajec«, da bi ga Sedobrof ne mogel najti, če bi ga zasledoval.

In tu je Čížek podpisal, ne da bi kaj barantal, podpisal lepo pogodbo, da pojde Cvrček v Ameriko k filmu, ker se mu je kar zableščalo od silne vsote denarja, ki se je obetala sinku.

Kakor vsi ljudje, je tudi on vedel, da Amerika umetnikom »nese« in jih nekako posveti. Ni ga motilo, da bo moral njegov sinko tako daleč od doma, ker se je že navadil, da ga redko vidi, pa je tudi vedel, da si zna fant sam pomagati.

To je bilo vse lepo in dobro, samo tega ni mogel vedeti, kolikšne sitnosti si bo s tem nakopal na glavo.

Ko je torej Sedobrofu rekel »da«, in je ta zaradi tega omedlel, je bilo treba poskrbeti, da ga spravijo spet do zavesti. Počasi se je prebudil iz omedlevice, ni pa rekel niti besedice, ampak samo vstal, se naslonil Tibursu na roko in odšel.

Šele tedaj je Cvrčkova mati vprašala:

»Kaj pa si prav za prav podpisal?«

»Lepo nastavitvev za našega fanta.«

Cvrček je takoj nekaj zaslutil in ves v skrbih vprašal:

»Kakšno nastavitvev?«

»V Ameriki, fant moj!« se je postavil oče.

Pri teh besedah pa se je Cvrček strašno razburil in začel obupno viti roke.

»Ne grem! Ne grem!« je vpil in prebledel ko stena.

Gospa Čížek pa si je s predpasnikom brisala solze in ihtela:

»Ne pojde, ne, da veš!«

A Čížek je pač podpisal!

V kotu trgovine pa je jokala Tilka, ki je tako malo govorila, pa vendar že s tem sprožila tolikšen vihar.

Sredi tega razburjenja je prišla gospa Ragonjak kupit surovega masla. Ko so ji povedali, za kaj gre, je pa bila drugačnih misli.

»Slišiš no, fantič moj!« je rekla, »saj te čaka celo premoženje! Prej ko v letu dni boš milijonar in se boš lahko vrnil, počival vse življenje in pomagal, komur boš hotel. In eno leto mine tako hitro! Potoval boš v prvem razredu in videl Njujork, vse to stoji na tem papirju. Jaz bi bila presneto rada na tvojem mestu.«

Cvrček pa je mislil samo na to, da se mu vedno enako godi: kakor hitro upa, da se mu bo dobro godilo, se takoj vse presuče.

Zapustiti bo moral mamo, pa tudi svojo ljubo Tilčo, ki jo je nazadnje le našel, ter oditi, kam? s kom? po kaj?

In naenkrat je jezno vprašal:

»Tilčo, zakaj pa si govorila s tistim gospodom?«

»Ne vem,« je zajokala punčka, »izpraševal me je.«

»Ah, ženske!« je rekel Cvrček. »Samo klepetale bi!« Pa vendar ljubeznivi punčki ni mogel zameriti, zato jo je izgovarjal:

»Prav za prav je Sedobrof sam vsega kriv, zakaj pa te je pustil samo v loži!«

Pametne in osrčevalne besede gospe Ragonjak so razburjenje nazadnje le nekoliko pomirile in začeli so se pametno razgovarjati o novi pogodbi in njenih posledicah.

Črno na belem je stalo, da bo Cvrček odpotoval prihodnji mesec in ostal v Ameriki eno leto po pogodbi, ki se more obnoviti ali pa ne. Če se bo obnovila, bo Cvrček imel pravico do dveh mesecev počitnic v Parizu, če ne, se bo pa vrnil.

Denarja, ki ga bo v dolarjih zaslužil, pa nihče navzočih ni znal preračunati v franke. Gospod Čížek je menil, da bo trideset milijonov frankov, gospa Ragonjak pa, da bo trideset tisoč. In ta razlika je res bila neznanska.

Jutri pojdejo k bratrancu Emilu, ki je bančni uradnik. On bo pa že vedel, on!

Čížku je bilo že žal, da je podpisal tako naglo. Cvrček pa je odločno izjavil:

»Če je res tako malo, potem ne grem nikamor!«

V pogodbi pa je bila zapisana tudi ta možnost, da bi se kdo premislil, in v tem

primeru bi smeli zaseči trgovino. Tako lepo trgovino, ki si jo je pridobil s tolikšnim trdom! Nič drugega torej ni kazalo, kakor da se žrtvuje še enkrat.

A samo da je pogledal ljubko deklico, že so se mu oči napolnile s solzami. Toda bil je preveč ponosen, da bi jih hotel pokazati.

Večerja bi morala proslaviti lepi dan, pa je bila nad vse žalostna.

Potem se je Cvrček vrnil v penzion. Legel je in se pokril z odejo čez glavo, da ga njegov sobni tovariš ne bi videl, ko se bo jokal. Počasi pa se je njegova velika bolest ublažila, grenkost ga je minila in začel je razmišljati. Imel je že po naravi odločen značaj, trdo življenje, ki mu nikoli ni prizanašalo, pa mu ga je še utrdilo: zato je ukrotil vsa čustva in začel položaj hladnokrvno motriti.

Njegovi starši so zdaj po njegovi zaslugi srečni in se mu zanje ni več bati; po drugi strani pa mu je božja previdnost pomagala, da je spet našel Tilko. Vse to je nekaj velikanskega in v primeri z lanskim pomladjo si lahko reče, da je srečen. Pomislimo torej malo, kakor pravi gospa Ragonjak, ali ta nastavev morda ni res nepričakovana sreča, zlasti če bo res zaslužil milijone. Jutri bo zvedel. In če se kaki reči na noben način ne moreš izogniti, je res najbolje, da se z njo tako ali tako sprizajniš. Da bi pa morala trgovina njegovih staršev na boben, nak, tega pa na noben način ne! Rajši vidi, da ga kaka vila spremeni v zamorca, kakor je to videl na slikah!

S takimi modrimi sklepi v srcu je Cvrček zaspal.

Naslednje jutro mu je miss Ada Korn prišla razburjeno povedat, da ga v govorilnici čaka neki gospod v sivem. Bil je Hari Barlov.

»Dobro jutro, fantič moj,« je rekel Hari Barlov z nekim tujim naglasom. »Si vesel, da pojdeš v Ameriko?«

Fant je bil že po svojem nagonu previden, zato je odgovoril:

»Da, gospod, samo ne vem, koliko je to v frankih, kar bom zaslužil.«

Barlov se je hrupno zasmejal.

»Glej ga, saj si že pravi Američan, ki vedno vnaprej vpraša, koliko bo zaslužka! Čakaj, da izračunam! Prvo leto boš imel tri milijone, pot v prvem razredu tja in nazaj, sam pa boš moral nositi vse stroške, tudi za lasuljarja, oblačenje, reklamo in policiste, kar pa je druga reč. Tudi moraš vzeti s seboj koga, da bo zate skrbel, morda svojo mamo.«

Cvrček je malo pomislil in rekel:

»Koliko pa mi bo nazadnje še ostalo, ko bom vse to plačal?«

»No, en milijon prav gotovo.«

»En milijon!« je ponovil Cvrček.

O, kako lepo se je to slišalo: en milijon! Z enim milijonom se je dalo mnogo

napraviti, se vrniti v Francijo in biti zelo srečen.

»Veš, če se boš dobro obnesel, in upam, da se boš, boš naslednje leto zaslužil še mnogo več!«

»Naslednje leto,« je zamišljeno ponovil Cvrček.

»No, bomo že še videli...«

Nacnkrat pa je vzkliknil:

»Mama že ne bo mogla z menoj, odpotoval bom sam.«

»Nemogoče!« ga je zavrnil Barlov. »Na vsak način zahtevam, da vzameš s seboj koga, ki bo nate pazil, seveda tudi policaje.«

»Kakšne policaje?« je vprašal fantek.

»Ker boš delal denar (tako pravijo Američani, kadar hočejo reči: zaslužil denar), te bodo skušali ukrasti, da bodo potem lahko izsilili odkupnino.«

»No, veste kaj,« je rekel Cvrček nejevoljno, »mene pa ne bodo ukradli kar tako!«

Hari Barlov se je nasmehnil.

Kakšen značaj ima ta fantek, kdo ga ne bi imel rad!

»Iz tebe še nekaj bo,« je rekel Američan, ko se je poslavljajal. »Resno misli na človeka, ki te bo spremljal, kajti v mesecu dni bomo odpotovali na Normandijo. Kmalu te spet pridem pogledat.«

Vsi gojenci v penzionu so zvedeli za Cvrčkovo pustolovščino in si jo vsak na svoj način razlagali. Nemalo so Cvrčka zavidali, da bo mogel potovati z ladjo »Normandija«, kajti vsi fantini Montmartra so to krasno ladjo poznali, saj so jo gledali po vseh izložbah, naslikana je bila na čokoladnih zavitkih, in iz te splošne zavisti je Cvrček spoznal, da se mu res obeta nekaj imenitnega.

Predvsem pa je Tilči svojega mladega prijatelja tako zelo občudovala, da mu je že to dajalo več ko dovolj poguma. Spet sta začela kovati načrte. Najprej sta sklenila, da si bosta pogosto pisala. Sicer pa se bosta kmalu spet videla in koliko si bosta imela pripovedovati! Težava je bila samo v tem, ker je bilo treba najti osebo, ki ga bo po poti spremljala.

Miss Ada Korn bi šla rada, pa ni mogla zapustiti svojega penziona. Gospa Ragonjak je pokazala velik pogum, ko je šla za druge, a sama bi umrla strahu, če bi morala kdaj stopiti na ladjo.

Torej kdo, kdo?

18. Odhod v Ameriko.

Istega dne po kosilu je pozvonilo pri villi »Spominčica« in prišel je na obisk Herbert Tiburs.

Bil je v velikih skrbeh.

Cvrček je stekel k svojemu velikemu prijatelju in se mu vrgel okoli vratu.

»O, gospod!« mu je viknil, »koliko novega, koliko novega!«

Herbert je žalostno dvignil glavo in rekel:

»Pojdiva v sprejemnico!«

Usedla sta se in Cvrček je vljudo vprašal:

»Kako pa gre gospodu Sedobrofu?«

»Saj ravno to sem ti hotel povedati, fantič moj. Bolje mu je, a zdravnik mu svetuje popoln počitek, kar je že tudi prej večkrat rekel, ker ve, da je ravnatelj hudo utrujen in dosti bogat. Gospod Sedobrof bo torej svoje podjetje prodal neki tuji tvrdki, ki mu je že večkrat prigovarjala, in bo odpotoval v Egipt, kjer se bo stalno naselil.«

»Kdo bi si mislil!«

»Da, tako je, tako,« je zamišljeno rekel Herbert. »Toda ta nova tvrdka ima že vse potrebne osebe in tako sem jaz na cesti.«

»Kolikšna sreča, gospod!«

»Kako? Kaj praviš?« se je ogorčeno začudil Tiburs.

»Oh, saj res, gospod, moram vam pojasniti. Ko sem bil jaz nesrečen, ste me vi rešili, zdaj pa jaz lahko za vas nekaj storim.«

»Kaj pa takega?«

In zdaj je Cvrček Herbertu razložil, da mu bo izkazal veliko uslugo, če ga bo hotel spremiti v Ameriko, da mu bo dal vsega, kar koli bo hotel, in da bo tam tudi sam mogel kaj velikega doseči.

Gospod Tiburs pa ni maral izrabljati ugodne prilike in se je začel izvijati.

»Oh, nikar mi ne odrecite!« ga je lepo prosil Cvrček. »Če pojdete vi z menoj, ne bom več tako žalosten, da moram zapustiti Francijo.«

Ker pa je Tiburs le še molčal, je prišla Cvrčku izvrstna misel.

»Veste kaj!« je vzkliknil, »rekel bom gospodu Barlovu, da ste moj režiser in da brez vas ne morem delati, posebno še, ker govorite angleški, jaz pa ne.«

Tedaj je Herbert Tiburs prijel svojega malega varovanca za roko in se odločil:

»No, pa poskusi, dobri moj fant, potem mi boš pa povedal, kaj si opravil.«

In opravil je Cvrček kar najbolje.

Hari Barlov je bil takoj pripravljen, da sprejme Herberta Tibursa v službo, samo pot mu je moral iz svojih treh milijonov plačati Cvrček. Herbert je že od nekdaj skrivaj gojil željo, da bi kdaj spoznal Hollywood, in je zdaj kar plaval v sreči, Cvrček pa je bil tudi ves iz sebe ob misli, da se mu od največjega prijatelja ne bo treba ločiti.

V takih srečnih okoliščinah je prišel dan odhoda.

Na predvečer se je šel fantek posloviti od staršev, kajti naslednji dan je bilo treba na vse zgodaj na pot. Mama mu je izročila velik kovčeg, ki je bil res neroden, a zato toliko bolj dragocen: v njem so bile vse pipe iz sladkorja, kar jih je premogla njena trgovina.

Na samo jutro odhoda pa je miss Ada Korn zaskrbljeno tekala po vsej hiši, zbirala vse zavitke in pazila na to, da bi Cvrček gotovo bil dobro odet. Sicer pa je bil krasno oblečen v obleko kostonjeve barve, v hlače za golf (kajti mornar je pač samo za paglavce), lepe rumene čevlje, škotske nogavice, popotni površnik iz drapa z velikimi žepi, na glavi pa je imel kapo iz istega blaga.

Kakor da je tega že od rojstva navajen, si je mirno nataknil drage rokavice iz kože divje svinje. Noblesse oblige, kaj pa mislite!

Tilči je kar zijala od začudenja.

Kuharica penziona je obljubila, da bo šla vse to pravit hudobni mlekarici, gospe Sirotki, naj se razpoči od zavisti. To zadnje upanje je Cvrčku tako podprlo pogum, da se je od vseh tovarišev v zavodu poslovil, ne da bi pretočil kako solzo. Tudi miss Ada Korn se je dala pregovoriti, da vzame na kolodvor celo Tilči, ker je obljubila, da se ne bo jokala.

Z gospodom Tibursom in gospodom Barlovom so se zmenili, da se dobijo na kolodvoru pri vlaku.

Dospeli so na kolodvor Saint-Lazare eno uro pred odhodom vlaka, tako zelo je dobro gospodično skrbelo, da ne bi zamudili.

Zakaj neki bi Cvrček najrajši videl, da bi bila ta ura že mimo? Imel je natančno tak občutek, kakor tedaj, ko je moral skočiti iz letala, in tak občutek je vse prej ko prijeten.

Morali so torej čas pregnati tako ali tako. Najprej so se tehtali. Potem so kupovali zabavne časopise. Kupili so si listke za na ploščad, potem pa se sprehajali po veliki dvorani na kolodvoru. Tam je Cvrček zagledal napis: Fotograf, slike dobite v osmih minutah.

»Joj, miss Ada, dajmo se vendar še mi fotografirati!«

»Če hočeš, zakaj pa ne, dragi moj.«

In celo miss Korn se je postavila pred aparat, da bi ustregla svojemu mlademu gojencu.

Potem so si razdelili fotografije. Cvrček je tedaj rekel Tilki:

»Na ta način boš morala misliti name.«

»Sam dobro veš, Cvrček, da te ne bom nikoli pozabila,« je odvrnila punčka.

»Ali res?« je silil vanjo fantek, ves iz sebe.

»Nikoli te ne pozabim,« je zatrdila deklica, »in pozneje kdaj, Cvrček, se bova poročila, če boš hotel.«

Ni je besede na svetu, ki bi bila mogla Cvrčka bolj osrečiti. Oči so se mu svetile od sreče. Ni pa imel časa, da bi ji kaj odgovoril, kajti na kolodvor je prišel Tiburs.

Miss Korn mu je materinsko naročala sto in sto reči, kako naj skrbi za fantka, zlasti pa mu rekla:

»Pazite na Cvrčkovo prtljago, kajti on misli samo na svoje pipe.«

Tedaj se je prikazal še Hari Barlov.

Iz čakalnice so odšli na ploščad. V vlaku so zasedli prostore, ki so si jih že vnaprej pridržali. Uslužbenci so zapirali vrata, otroka pa sta si mahala z rokami in se smehljala.

Vlak je potegnil počasi, počasi, potem pa vedno hitreje. Velik oblak dima je pokril ploščad, ovinek pa je očem skril ljudi na ploščadi.

Cvrček je še vedno gledal proti kolodvoru. Potem pa si je čepico potegnil na oči, da bi nihče ne videl njegovega obraza, in začel brskati po svojih časopisih. Herbert Tiburs je govoril s Harijem Barlovom, da ne bi motil fantovega ganotja.

Vlak se od Pariza do Havra ni nikjer ustavil in vožnja je minila naglo. Herbert Tiburs je imel s seboj igralne karte, da je z njimi zabaval svojega varovanca, in govoril mu je kot kakemu odraslemu:

»V veliko srečo si morava šteti, da smeva potovati na najlepši ladji sveta. Se ne zdi tudi tebi tako?«

»Res je, gospod.«

Vlak je zapeljal na poseben tir prav vstric 'Normandije'. Treba je bilo le še prehoditi mostič, pa si že bil na prekomorskem parniku.

Herbert Tiburs se je bavil s prtljago in s potnimi listi. Cvrček pa je bil zelo zamišljen. Zdaj pa zdaj je pogledal male fotografije, potem pa jih je vtaknil v žep. Nazadnje je stopil za Herbertom in Barlovom.

Prehodil je mostič ter se začel čuditi neznanskemu razkošju in veličastni lepoti parnika. Če na lastne oči ne bi videl, ne bi mogel verjeti: koliko preprog, cvetlic, strežajev in vsega drugega!

Joj, koliko stvari bo mogel napisati! Bal se je, da mu sploh ne bodo verjeli, zlasti tedaj, ko je zagledal svojo kabino. Vedno si je predstavljal, da bo podobna telefonski kabini, da moraš spati na kaki ozki deski, zdaj pa je naenkrat zagledal prekrasno sobo z dvema posteljama, omare z zrcali, kopalnico in vsepovsod električne gumbе.

Vprašal je Tibursa:

»Ali smem na kak gumb pritisniti?«

»Seveda smeš.«

In si tega veselja ni odrekel. Le pomislite, lahko prižgem, ugasnem in spet prižgem.

Bilo je kakor v pravljici.

Zdaj je bil prepričan, da ima tudi potovanje svoje radosti.

Herbert Tiburs je naglo spravil v kabino, kar se mu je zdelo najpotrebnejše, potem pa Cvrčku rekel:

»Stopiva zdaj na krov, da bova videla, kako homo odrinili.«

Kapitan ladje je že prišel na svoje mesto na mostič, štrleč nad vodo, mali vla-

čilec, ki naj bi velikana potegnil iz luke, pa se je kadil in zibal na valovih.

Mornarji so si dajali opraviti na krovu, v odeje zaviti potniki pa so se sprehajali. Na eni strani ladje se je po nekaki preprogi vsa prtljaga spuščala pod krov, na drugi pa je velikanski žerjav prekladal na ladjo zadnje zaloge, zelenjavo, sadje, ribe. Bilo je res zabavno gledati.

Nazadnje je še nekaj kratov zatulila sirena, da pokliče na ladjo poslednje zamudnike. Žerjavi so se ustavili, mostič za potnike se je dvignil, brlizgnila je piščalka, naj ladja odrine, mali vlačilec pa jo je slušal in začel plesati kakor mlad kužek okoli svoje matere.

Tiburs je rekel:

»Glej, čisto nič ne čutimo, tako rahlo se odmikamo, pa vendar smo že od pomola proč.«

Ladja je začela enakomerno brniti, kakor da je živo bitje, ki diha. Zdaj so že vsi opazili, da »Normandija« odhaja, kajti obrnila se je in plula po lepi luki.

Globoko pod seboj si videl ljudi, ki so mahljali z robci in se poslavljali.

Prav v tem trenutku pa je Cvrček opazil, da je v vlaku pozabil svoje pipe iz sladkorja.

»Ah, kaj, nič mi ni zanje!« si je mislil. Njegov resnični zaklad so zdaj bile fotografije, ki pa jih je imel varno spravljene v žepu.

KONEC.

ZA BISTRE GLAVICE

Rešitev ugank v prejšnji številki

1. **Črkovnica:** Salve, Regina!
2. **Ura:** »Kaj ste boječi, maloverni?« (Ura ima »znamko« Matej in kaže 8, 26, kar te napoti v evangelij svetega Mateja 8. pogl., 26. vrsta)
3. **Majniški izlet:** Turjak, Zingarica — kongreganistom sporočamo, da žal ne stoji več! — Šmarna gora (pred gostilno), Blejsko jezero, Vintgar, Martuljk, Golica, Vrhnika, Novo mesto.

Rešitev smo prejeli precej, a povsem pravilne nobene. Pa drugo leto vsem ugankarjem več sreče. Vsem pa Bog plačaj za sodelovanje in zanimanje. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev za klišeje in zaradi stiske s prostorom je moralo marsikaj odpasti in čaka v uredništvu lepših dni. Pa ugani, kdaj pridejo???

LISTNICA UREDNIŠTVA

Literarne tekme. V fantovskih kongregacijah so proti koncu leta imeli zopet literarno tekmovanje. Naslov: Preko Golgote k vstajenju. Na uredništvo je prišlo le osem spisov. Ocenjevati jih podrobneje ne moremo, najboljše pa sta napisala Mirko (DMK na Rakovniku) in Marijan (DMK Mar. Srca na IV. r. gim.), prvi občuteno meditacijo, drugi žive slike velikega tedna. Obema priznavamo za nagrado album »Naši kraji«, oba spisa bi tudi radi priobčili, a smo mogli v to številko vrniti le nekaj Marijanovih slik.

Zahvala

V imenu uredniškega konzorcija in uprave se ob sklepu trinajstega letnika »Naše Zvezde« iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam kakor koli pomagali: najprej vsem zoestim sodelavcem, imenovanim in neimenovanim; potem vsem prijateljem za dobrohotne nasvete in kritiko, pa tudi za nekatere krivočrne očitke in zavračanja, kajti vse je po svoje služilo listu; dalje prav posebno vsem gg. katehetom kakor tudi poverjenikom dijakom, ki so se tako zelo zavzeli za razširjanje lista, da nam je vsa naklada (4000 izvodov!) pošla; končno pa najbolj naši Zvezdi — Mariji Pomagaj, ki ji še prav posebej pripisujem to milost, da smo letnik srečno končali in dosegli med dijaštvom, kolikor ga je bilo, doslej sploh največjo gostoto naročnikov. Naj ona tudi dopolni, kar je bilo nepopolno in zlasti razjasni naša obzorja tako, da bo »Naša Zvezda« mogla jeseni zopet vziti.

Ljubljana, 1. junija 1944.

Dr. Janez Oražem.

Kazalo

Dokumenti, proglasi, spominki

Naše družine Mariji (Škof dr. Gregorij Rožman)	1
Od velikih slovesnosti k malim (Urednik)	2
Škof dr. Gregorij Rožman o kongregacijah	6
Molimo, bratje	37
Ustoličenje Marije Pomagaj po šolah	49
Prof. Keka ni več (V. Beličič)	54
Iz božične poslanice sv. očeta	67
V prebridki uri (N. Jeločnik)	81
Materinski dan slov. mater 1944. l.	93
Ob peti obletnici Pija XII.	94
† Prof. dr. Peter Eržen	103
Ob svetov. kongreg. dnevu	117
† Dr. Anton Breznik	119
Beati mortui	135
Kongregacije se spominjajo svojih rajnih	134—140

Clanki in razprave

Dro, Oče je govoril	5
Gratry-V. F., Kaj pa letos?	10
Goossens, Ta ima pa srečo	11
Kopač J., Sodobni mis. problemi 14, 41.	74
Dr. Demšar J., Pred štiridesetimi leti	26
Slapar P., Marijina prikazovanja 50, 69, 84	84
Dro, Marantha — Pridi, Gospod	35
Joergensen, Smrt kristjana	38
Goossens, Učenje doma	40
S., Kratka zgodovina milostne podobe Marije Pomagaj	51
Dr. A. Snoj, Jezus rojen pred Kristusom? (Iz knjiz. Jezus Kristus)	57
Peterlin J., Kaj je vredno videti v naši Drami	58, 94, 126
Plus, Razumevanje do revežev	71
Goossens, Beri	108
SVDMK, Indeks zapovedanih knjig	109
Dro, Poslušajte berilo in	124
Glinšek, Mis. perspektive	127
P. dr. M. Turnšek, Ob prevodu misala	146
Papeževa naročila v okrož. Div. Red. 56, 67, 87, 104, 119, 142	142

Črtice in povesti

J. S., Bogkov kot	7
Zaletel V., Dve iz Sibirijske	13
Hünemann, Volja in moč (Iz Očeta Damijana)	16

H. E., Vitez z gorečimi prsmi	32
J. S., Slikar dela posnetek	32
Kerč B., Grenki cvet	65
G. F., Moj obisk pri M. Pomagaj	82
Marija, Alarm	85
Ae., Angelus	95
Ae., Marija na velikonočno jutro	102
Zaletel V., Dve sodobni	118
Vladimir, Praznik	121
Marijan, Slike iz našega življenja	141
Clairon Fr., Sveti grešniki	143
M. Royer-Anžič A., Cvrček pri filmu, povest 19, 43, 61, 75, 96, 113, 129, 150	150

Pesmi

Severin Šali, Prošnja	9
Pogačnik J., Brezmadežna	25
Alma, Svetonočno hrepenenje	35
Vilko, Večna luč	75
P. M., Venec trpljenja našega G. J. Kr. (Sonetni venec)	89
Mauser K., Pesem	125

Razno

Nove knjige (Kratka poročila in ocene)	10, 38, 58, 72, 94, 108, 126, 146
Iz življenja kongregacij 14, 40, 57, 71, 101, 148	148
Mis. drobiž	17, 42, 127
Za bistré glavice 23, 47, 63, 79, 100, 116, 131, 155	155
Listnica uredništva 23, 46, 63, 79, 99, 131, 155	155

Važnejše slike

Pred M. Pomagaj na Rakovniku	3
Sv. oče blagoslavlja	5
Kot v Slomškovi rojstni hiši	7
Nagrobni spomeniki	24
Člani prve dij. kongr. v Ljubljani	27
Ob posvetitvi Mar. Srcu v Kranju	30
Marije v ljubljanskih cerkvah	48
Predloge za mil. podobo M. Pomagaj	51
† Prof. Fr. Kek	54
T. Kralj, Kristus pomiri vihar	67
Pavlihova družina	80
Marija Pomagaj (risbe dijakov)	82
Sv. oče Pij XII.	94
† Prof. dr. Peter Eržen	105
Gaspari, Velikonočni običaji	116
† Prelat dr. A. Breznik	119
Majniški izleti	132
Rajni kongreganisti	138

„Naša Zvezda“ erscheint zweimal monatlich oder einmal monatlich als Doppelnummer. — Bezugspreis 12 L. Preis jeder Doppelnummer 2 L. — Herausgeber: SVDMK (dr. T. Klinar) — Schriftleiter: Dr. J. Oražem. — Schriftleitung: Poljanska 30. — Verwaltung: Streliška 12/II. — Gedruckt bei Ljudska tiskarna (J. Kramarič), Ljubljana.

„Naša Zvezda“ izhaja dvakrat mesečno ali enkrat mesečno kot dvojna številka. — Naročnina 12 L. Cena posamezne dvojne številke 2 L. — Izdajatelj: SVDMK (dr. T. Klinar). — Urednik: dr. J. Oražem. — Uredništvo: Poljanska cesta 30. — Uprava: Streliška ulica, 12/II. — Tisk Ljudske tiskarne (J. Kramarič), Ljubljana.

DIJAKI!

VSE ZA ŠOLO IN
DOM VAM NUDI

Mladinska založba
Stari trg šte. 30

V s a k d i j a k
in vsaka dijakinja
bodi obiskovalec

Ljudske knjižnice

PROSVETNA ZVEZA
Miklošičeva cesta 7

Kruh in slaščice

kupujte v parni pekarni
in slaščičarni

DOLINAR FRANC

LJUBLJANA — Pred ško-
fijo 11 in Poljanska c. 19

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomej. jamstvom
v lastni palači v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 6
(nasproti hotela Union)

sprejema hranilne vloge v
vsaki višini in jih najugod-
neje obrestuje, daje posojila
na vknjižbo in proti poroštvu

Ustanovljena leta 1895

Priporoča se

SLAŠČIČARNA

P
E
L
L
I
C
O
N

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 14
IN MIKLOŠIČEVA (nasproti Uniona)

ŠIRITE IN BERITE

NAŠO ZVEZDO

Dijaki! Naročite se na »Slovenčevo knjižnico«

ki Vam v svojem bogatem programu nudi tudi lepo število mladinskih knjig.
V tretjem letniku bodo izbrane knjige iz književnosti 15 narodov.

Lahko se naročite na 36 knjig, ali pa le na 24 knjig. Kdor se naroči na 36 knjig, bo dobival 3 knjige mesečno ter ob koncu letnika dve lepi nagradni knjigi. Kdor pa se naroči na 24 knjig, bo pa ob koncu leta dobil eno nagradno knjigo. — Za naročnike so knjige le po 8 lir.

Slovenčevo knjižnico naročite lahko po vseh knjigarnah ali pa pri upravi Slovenčeve knjižnice v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6.

Dijaki, za Vas najlepša mesečna publikacija je **»SVET«**

»SVET« je zbirka poljudno-znanstvenih knjig kakor nalašč za Vas, da si z njimi na najprijetnejši način izpopolnite Vaše znanje. Knjige so bogato ilustrirane. Brez njih ne bi smeli ostati noben dijak. — **Dijaki dobe »SVET« po znižani ceni!**

Dijaki! Izberite si za vsak Vaš razred zastopnika, ki naj med Vami pobere naročnike in ki bo skrbel, da boste vsak mesec redno dobivali izišle knjige »SVETA«. — Do sedaj sta izšli že dve lepi knjigi in sicer »DENAR« ter »LADJE«. Obe sta vzbudili nenavadno zanimanje, kajti kaj takega Slovenci še nismo imeli. Zato storite vse, da bo ta zbirka knjig zlasti med Vami čim bolj razširjena. — Na leto bo izšlo 12 knjig, vendar bo založba skrbela, da bodo izšle predvsem v času, ko so šole.

Mesečna naročnina je do 1. novembra t. l. 20 lir (dijaki imajo na to ceno poseben popust). Za v polplatno vezane knjige pa je mesečna naročnina 35 lir. V nadrobni prodaji so knjige običajno dražje. »SVET« naročite v Ljudski knjigarni ali pa pri upravi, Kopitarjeva 6 - Ljubljana.

»SVET« in »Slovenčeva knjižnica« naj zvesto spremljata vsakega dijaka v času šolanja kakor tudi v vsem njegovem življenju!

VSE ŠOLSKE POTREBŠČINE:
ZVEZKE, SVINČNIKE, RAVNILA,
DRŽALA, RISALNO ORODJE IN
BLOKE, RADIRKE ITD.

nudita dijaštvu
po najnižjih cenah

TRGOVINA H. NIČMAN

Miklošičeva 5

in

**PAPIRNICI
LJUDSKE KNJIGARNE**

Pred škofijo 5

Priporočamo se
za cenjeni nakup

*Najugodnejše
kupite*

VSE ŠOLSKE KNJIGE,
ŠOLSKE IN PISARNIŠKE
POTREBŠČINE
TER DEVOCIJONALIJE
slike, kipe, podobice,
molltvenike itd.

pri tvrdki

A. Spiligoj

Ljubljana, Frančiškanska 1